

การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

USING ONLINE CAREER GUIDANCE ACTIVITIES TO ENHANCE CAREER AWARENESS
FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

เจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

USING ONLINE CAREER GUIDANCE ACTIVITIES TO ENHANCE CAREER AWARENESS
FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

CHETNIPHAT KOWITTHEWAWONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Master of Education (Guidance Psychology))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ของ

เจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(อาจารย์ ดร.ศรชิต แสนอุบล) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สุรเศรษฐ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง) (อาจารย์ ดร.อสมมา คัมภีรานนท์)

ชื่อเรื่อง	การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ผู้วิจัย	เจตนิพัทธ์ โกวิทเทวาวงศ์
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ครรชิต แสนอุบล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการศึกษาผลตามความมุ่งหมายย่อยดังนี้ 2.1) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ และ 2.2) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพหลังการทดลองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 350 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จากนั้นทำการสุ่มจัดกลุ่ม ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้วิธีการจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 และกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีการตระหนักรู้ในอาชีพทั้งโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์มีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : กิจกรรมแนะแนวอาชีพ, การตระหนักรู้ในอาชีพ, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Title	USING ONLINE CAREER GUIDANCE ACTIVITIES TO ENHANCE CAREER AWARENESS FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS
Author	CHETNIPHAT KOWITTHEWAWONG
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Dr. Kanchit Saenubol
Co Advisor	Associate Professor Dr. Monthira Jarupeng

The purposes of this research are as follows: (1) to study the career awareness of lower secondary school students; and (2) to study the results of using online career guidance activities to enhance career awareness among lower secondary school students. The results of the studies were in accordance with the following sub-purposes: (2.1) to compare career awareness among students in the experimental group before and after participating in online career guidance activities; and (2.2) to compare the career awareness of students after participating in online career guidance activities with the experimental and control groups. The sample group was divided into two groups: group one included 350 students obtained from Stratified Random Sampling and group two used to study the results of using online career guidance activities to enhance career awareness, which were obtained through purposive sampling. The criteria for selecting students with average career awareness score below the 25th percentile and then randomly grouped with Simple Sampling into an experimental group and a control group, with 25 students per group. The research instruments were a career awareness assessment with reliability of 0.89 and online career guidance activities to enhance career awareness. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test. The results of the research were as follows: (1) the career awareness of students in total and in each of the components were at a high level; (2) the career awareness of experimental group after the experiment was higher than before experiment with a significantly increased level of .01; and (3) the career awareness of the experimental group after the experiment was higher than the control group at a significantly higher level of .01.

Keyword : Career guidance activities, Career awareness, Lower secondary school students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตากรุณาและความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์สาขาวิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความเมตตา ดูแล และชี้แนะทางอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเพื่อให้ ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สุระเศรษฐี ประธานสอบปริญญาานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.อสมมา คัมภีรานนท์ กรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.สิทธิพร ครามานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ และ อาจารย์ ดร.อสมมา คัมภีรานนท์ ที่ให้ความกรุณาสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ คำแนะนำในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง ทุก ๆ คน โดยเฉพาะ พี่ไต้ พี่แสง พี่รุณ พี่รินทร์ และอ้อม ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการทำปริญญาานิพนธ์

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และน้องสาวของผู้วิจัย ที่คอยสนับสนุนผู้วิจัย ในทุก ๆ ด้านอยู่เสมอมา

เจตนิพัทธ์ โกวิทเทาวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	8
1.1 ความหมายของการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	8
1.2 ความสำคัญของการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	9
1.3 องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	10
1.4 การเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	12
1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ.....	13

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	16
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	17
2.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ	18
2.2 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ	19
2.3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	22
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์.....	23
3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์	23
3.2 ลักษณะและวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์.....	24
3.3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การดำเนินการวิจัย	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	36
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	42
ความมุ่งหมายของการวิจัย	42
สมมติฐานของการวิจัย.....	42
ขอบเขตของการวิจัย	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43

การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สรุปผลการวิจัย	43
การอภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	57
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	58
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และใบรับรองจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์.....	61
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
ภาคผนวก ง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ	77
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	79
ประวัติผู้เขียน.....	89

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยของการตระหนักรู้ในอาชีพ....	11
ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566	30
ตาราง 4 เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวกและข้อความทางลบของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	31
ตาราง 5 แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนและหลังทำการทดลอง (Pretest- Posttest Control-Group Design).....	34
ตาราง 6 กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ.....	35
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน (n=350)	38
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์(n=25) และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัด กระทำ(n=25)	40

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 หลักการของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ..... 15

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์คือสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยกันอยู่ในทุกช่วงของชีวิต มนุษย์จึงอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน สังคม จนเกิดระบบสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ในสังคมที่เราอาศัยอยู่นั้น ใช้เงินเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ดังนั้นมนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ได้ต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ ซึ่งต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ความชำนาญ ศักยภาพที่แต่ละบุคคลมีอยู่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของอาชีพไว้ในหลายมาตรา โดยระบุไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพผ่านกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาให้เป็นผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเจริญงอกงาม ทั้งร่างกาย และจิตใจ ควบคู่ไปกับการมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตภายในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

สภาพปัจจุบัน ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก กรมการจัดหางาน (2563) ได้ทำการสำรวจข้อมูล พบว่า ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ด้านสภาพเศรษฐกิจและตลาดแรงงานในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีคนว่างงานจำนวนมาก ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ และเจ้าของธุรกิจก็ได้รับผลจากพิษทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน ไม่เพียงแต่ผลที่เกิดขึ้นในด้านลบ ในด้านบวกจากโควิด-19 ก็เป็นตัวเร่งที่ขับเคลื่อนและเพิ่มบทบาทสำคัญเทคโนโลยีมาอยู่ในชีวิตของเราทุกคน ไม่ว่าจะเกิดแหล่งงานรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน จากงานวิจัยของ Paweenawat & Vechbanyongratana (2015) ได้ชี้ให้เห็นว่าสภาวะตลาดแรงงานไทยมีภาวะ Overeducate กล่าวคือ แรงงานมีคุณวุฒิสูงหรือความรู้เกินกว่าตำแหน่งที่ทำอยู่ ซึ่งส่งผลต่อค่าจ้างแรงงาน ดังนั้นจึงส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศให้สามารถเดินหน้าต่อไปได้ โดยการพัฒนานักศึกษาให้สามารถรู้จักตนเอง และสามารถเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง จากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตามที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยของ สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา, ชญาพิมพ์ อูสาโห, และ ปราวีนญา สุวรรณณัฐโชติ (2563) ศึกษาพบว่า ผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการเข้าสู่โลกของตลาดแรงงาน เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันไม่ตอบโจทย์ ผิดกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาจึงต้องมุ่งที่จะ

เตรียมความพร้อม และสร้างรากฐานการศึกษาให้กับผู้เรียนสอดคล้องกับโลกของการทำงานในปัจจุบันและอนาคต

การพัฒนาและเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพนั้นเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญของพัฒนาการทางอาชีพ เนื่องจากการตระหนักรู้ในอาชีพช่วยให้บุคคลรู้ว่าชีวิตของตนเองนั้นมีความสัมพันธ์กับงานอย่างไร ทราบถึงความจำเป็นที่ทุกคนในสังคมต้องประกอบอาชีพ รวมถึงการมีทัศนคติ มุมมอง และค่านิยมที่ดีต่ออาชีพ รวมถึงมีความรู้ ความสนใจในด้านอาชีพด้วย (Herr & Cramer, 1988) ขั้นตอนแรกของการพัฒนาการทางอาชีพ คือ การพัฒนาตระหนักรู้ในอาชีพ และเป็นขั้นตอนที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ขั้นตอนแรกของการพัฒนาด้านอาชีพของผู้เรียนนั้นเริ่มต้นจากการตระหนักรู้ในอาชีพที่เป็นขั้นพื้นฐานของบุคคลตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (Herr & Cramer, 1988; สมาคมแนแวนแห่งประเทศไทย, 2559; สิริพันธุ์ สุวรรณ มรรคา, ชญาพิมพ์ อุสาโห, และปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ, 2554) ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพของ Currie (1975) แต่ตัดองค์ประกอบด้านเชื้อชาติที่ไม่ตรงกับบริบทในการเลือกอาชีพในปัจจุบัน จึงแบ่งการตระหนักรู้ทางอาชีพออกเป็น 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 ตนเอง ได้แก่ การตระหนักรู้ในเพศและสภาพร่างกาย ความสนใจในอาชีพ ทัศนคติต่องานอาชีพ การเห็นคุณค่าของตนเอง ความสามารถของตนเอง ประสบการณ์ที่ผ่านมา ความถนัดและบุคลิกภาพ องค์ประกอบที่ 2 สังคมและครอบครัว ได้แก่ การตระหนักรู้เกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจ การศึกษา สิ่งแวดล้อมชุมชนและครอบครัว และการเลียนแบบจากบุคคลตัวแบบ องค์ประกอบที่ 3 อาชีพ ได้แก่ การตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของตนเองในการทำงาน คุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ข้อกำหนดและความแตกต่างของงานอาชีพ ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมการตระหนักรู้ในอาชีพจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมาก เป็นการเปิดโลกกว้างทางอาชีพให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง รู้จักตนเอง และเห็นข้อมูลทางอาชีพได้มากขึ้น ที่นำไปสู่เส้นทางการของประกอบอาชีพหรือพิจารณาเรียนต่อในอนาคต

กิจกรรมแนแวนเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรม มีเป้าหมายเพื่อพัฒนา ช่วยให้ผู้เรียนได้ทำรู้จักตนเอง มีทักษะในการคิด ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ไขปัญหา และสามารถวางแผนการศึกษาและอาชีพ (Gazda, 1969; เรียม ศรีทอง, 2559) ในการจัดกิจกรรมมีการใช้เทคนิค และวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงการใช้ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรม (Gazda, 1969) นอกจากนี้ กิจกรรมแนแวนเป็นกิจกรรมที่สามารถใช้พัฒนาตัวแปรทางด้านอาชีพได้ สมคิด กอมณี (2559) ศึกษาประโยชน์ของกิจกรรมแนแวนอาชีพ พบว่า

กิจกรรมแนะแนวอาชีพสามารถนำไปใช้กับการแนะแนวอาชีพได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตตินันท์ บุญสถิตกุล (2561) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวในการพัฒนาการรู้คิดและการตัดสินใจด้านอาชีพ พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการรู้คิดและการตัดสินใจด้านอาชีพสูงขึ้นภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว แต่จากงานวิจัยที่มีการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน (ปริณุต ไชยนิชัย, 2555); วสพร นิชรรัตน์, พนิด เข้มทอง, และ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, 2562) ล้วนเป็นการศึกษานักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ส่วนงานวิจัยที่ศึกษากับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ ณัชชา หล้าแสงกุล (2547); สุนารี จุลพันธ์ และ มฤษฎี แก้วจินดา (2558) ยังไม่มีการศึกษาวิจัยโดยใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพ แต่เป็นการใช้โปรแกรมการปรึกษาด้านอาชีพแบบกลุ่ม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพมาพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของการศึกษามีการนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ก็เป็นหนึ่งในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เช่นเดียวกัน Panigrahi, Srivastava, & Sharma (2018) ได้อธิบายถึงข้อดีและประโยชน์จากการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ไว้ว่า การเรียนรู้ออนไลน์ช่วยลดข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและพื้นที่ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้อย่างเดิม ช่วยให้การเรียนรู้นั้นเข้าสามารถถึงได้สะดวก และมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น รวมถึงช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ปรับปรุงคุณภาพเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ลดและค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะเมื่อช่วงสองถึงสามปีที่ผ่านมามีทั่วโลกได้เผชิญกับการปิดโรงเรียนครั้งใหญ่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามด้านสาธารณสุขเพื่อควบคุมการระบาดของเชื้อโควิด-19 (UNESCO, 2020) กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยได้ออกแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางไกล 4 รูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์ (On-air) 2) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (On-demand) 3) การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด (Online) และ 4) การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำส่งเอกสารที่บ้าน (On-hand) และการจัดการเรียนแบบผสมผสานหลายรูปแบบ เพื่อหลีกเลี่ยงติดเชื้อโควิด-19 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โรงเรียนและสถานศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ตรงกันกับที่ทาง UNESCO (2020) ที่ได้เสนอการศึกษาทางไกลผ่านการผสมผสานของการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคนสามารถ

เข้าถึงการศึกษาตามหลักสูตรและการเรียนรู้ไม่หยุดชะงักไป ผู้วิจัยจึงสังเกตเห็นถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์นั้น คือวิธีการที่มีความเหมาะสม เนื่องจากสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และสามารถที่จะใช้เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนได้อย่างแน่นอนในอนาคต

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์สามารถทำได้หลายวิธี เชิดศักดิ์ ไชรมณีรัตน์ (2563)แบ่งการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) Synchronous Learning คือ การที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ในสถานที่ต่างกันแต่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยใช้แพลตฟอร์มการประชุมทางไกล และ 2) Asynchronous Learning คือ การที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ต่างสถานที่และต่างช่วงเวลา โดยผู้เรียนจะเข้ามาเรียนรู้จากเนื้อหาที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ล่วงหน้าในแพลตฟอร์มต่าง ๆ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจและเลือกที่จะใช้รูปแบบการสอนแบบออนไลน์ทั้ง 2 รูปแบบนำมาผสมผสานใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความยืดหยุ่น และผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น ดังที่ Šapale, Iliško, & Badjanova (2021) ได้วิจัยเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผลของการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ทางไกล (Remote learning) สามารถทำได้โดยการเตรียมตัวทั้งโครงสร้างพื้นฐานและซอฟต์แวร์ เพื่อให้บริการออนไลน์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแบ่งปันข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลต่อไป สอดคล้องกับที่ Mahir, Kohler, Soenarto, & Slamet (2021) ที่ได้พัฒนาระบบการแนะนำอาชีพออนไลน์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่าระบบการแนะนำอาชีพออนไลน์ที่ได้จัดทำขึ้นนั้นสามารถนำไปใช้ร่วมกับกระบวนการแนะนำอาชีพให้กับนักเรียน และช่วยให้โรงเรียนนักเรียน และครูแนะนำ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพได้ และจากงานวิจัยของ Whiston & Rose (2015) พบว่าการแนะนำอาชีพรูปแบบออนไลน์ก็สามารถทำได้ไม่แตกต่างกับแบบตัวต่อตัว

ดังนั้น กิจกรรมแนะนำอาชีพรูปแบบออนไลน์ซึ่งจัดโดยครูแนะนำจึงเป็นรูปแบบการจัดการศึกษามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้พัฒนาตัวแปรการตระหนักรู้ทางอาชีพให้กับผู้เรียนได้ และครูแนะนำประจำการ หรือครูผู้สอนกิจกรรมแนะนำก็สามารถนำกิจกรรมแนะนำอาชีพรูปแบบออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้เพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในอาชีพไปต่อไปได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาผลการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ ซึ่งมีการศึกษาผลตามความมุ่งหมายย่อยดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์
 - 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพหลังการทดลองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ

ความสำคัญของการวิจัย

1. นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ในอาชีพ มีโลกกว้างทางอาชีพ เห็นความสำคัญของอาชีพ และมีความพร้อมที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพต่อไป
2. ครูแนะแนวได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบของกิจกรรมแนะแนวอาชีพในรูปแบบออนไลน์
3. ครูแนะแนว ผู้สอนกิจกรรมแนะแนว และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ไปใช้เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพให้แก่นักเรียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ได้แก่ โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,743 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 350 คน ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2559)

ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 5\%$ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้น จากนั้นทำการสุ่มตามโรงเรียนอย่างเป็นสัดส่วน สุ่ม 20% ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ได้นักเรียนโรงเรียนเทพศิลา 76 คน โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง 65 คน โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 129 คน และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา 80 คน รวมทั้งสิ้น 350 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 50 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทยที่ 25 ลงมา รวมถึงมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ จากนั้นสุ่มจัดกลุ่มด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random assignment) โดยใช้วิธีการจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 25 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรจัดกระทำ คือ กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์
2. ตัวแปรตาม คือ การตระหนักรู้ในอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 1) ด้านตนเอง
 - 2) ด้านสังคมและครอบครัว
 - และ 3) ด้านอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การตระหนักรู้ในอาชีพ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกของอาชีพ ที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่มีความเหมาะสมกับตนเองในอนาคต โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ด้านตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรู้จักตนเอง ได้แก่ เพศและสภาพร่างกาย ความสนใจในอาชีพ ทักษะคิดต่องานอาชีพ การตระหนักรู้คุณค่าของตนเอง ความสามารถของตนเอง ประสบการณ์ที่ผ่านมา ความถนัดและบุคลิกภาพ

1.2 ด้านสังคมและครอบครัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรู้จักและเห็นความสำคัญของครอบครัวและสังคมรอบตัว ได้แก่ สังคมและเศรษฐกิจ การศึกษา สิ่งแวดล้อม ชุมชนและครอบครัว การเลียนแบบจากบุคคลตัวแบบ

1.3 ด้านอาชีพ หมายถึง การเตรียมตัวของบุคคลในการเข้าสู่อาชีพ และความเข้าใจ ความสัมพันธ์ของอาชีพและวิถีชีวิตของตนเองและสังคม ได้แก่ คุณสมบัติของตนเองในการทำงาน คุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ข้อกำหนดและความต่างของงานอาชีพ

2. กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้จักตนเอง เห็นความสำคัญของอาชีพต่อครอบครัวและสังคม รวมถึง รู้จักโลกของอาชีพ ที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่มีความเหมาะสมกับตนเองในอนาคต โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ การสอนสดผ่านออนไลน์ การทำกิจกรรม การทำแบบฝึกหัดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยใช้การจัดกิจกรรม 2 รูปแบบ ได้แก่

2.1) Synchronous Learning คือ การที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ในสถานที่ที่ต่างกันแต่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยใช้แพลตฟอร์มการประชุมทางไกล Google meet ในการจัดกิจกรรม

2.2) Asynchronous Learning คือ การที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ต่างสถานที่และต่างช่วงเวลา โดยผู้เรียนจะเข้ามาเรียนรู้จากเนื้อหาที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ล่วงหน้าในแพลตฟอร์มการเรียนรู้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรจัดกระทำ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการทดลอง

2. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย ตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ

- 1.1 ความหมายของการตระหนักรู้ในอาชีพ
- 1.2 ความสำคัญของการตระหนักรู้ในอาชีพ
- 1.3 องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ
- 1.4 การเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

- 2.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ
- 2.2 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ
- 2.3 แผนการจัดการกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

3. การจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

- 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์
- 3.2 ลักษณะและวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์
- 3.3 เทคนิคในการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ

ผู้วิจัยรวบรวมและนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ ดังนี้

1.1 ความหมายของการตระหนักรู้ในอาชีพ

Fadale (1973) ให้ความหมายการตระหนักรู้ในอาชีพว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับหน้าที่การงาน รวมถึงการเห็นความสำคัญของงานอาชีพ โดยมีการตระหนักรู้ในตัวเองและแรงบันดาลใจ การฝึกอาชีพ ข้อดีข้อเสียของอาชีพต่าง ๆ

Massey (1974) ระบุความหมาย การตระหนักรู้ในอาชีพ ว่าหมายถึง ความเข้าใจ ลักษณะเฉพาะของโลกของงาน ซึ่งเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล

Currie (1975) กล่าวถึงความหมายของการตระหนักรู้ในอาชีพ ไว้ว่า เป็นกระบวนการพัฒนาทางด้านอาชีพที่บ่งบอกถึงการรับรู้ตนเองกับโลกของงาน โดยเกิดจาก ประสบการณ์ที่ส่งผลให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และเกี่ยวกับอาชีพ

Wise, Charner & Randour, 1978, as cited in Herr & Cramer (1988, 18) ให้ ความหมาย การตระหนักรู้ในอาชีพ ว่าหมายถึง คลังของความรู้ คุณค่า ความชอบ และแนวคิด เกี่ยวกับตนเองที่แต่ละบุคคลใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

Perry & VanZandt (2006) ระบุความหมาย การตระหนักรู้ในอาชีพ ว่าเป็น ขั้นพื้นฐานของบุคคล ก่อนที่บุคคลจะเริ่มสำรวจทางเลือกในอาชีพ ในขั้นตอนแรกของ กระบวนการพัฒนาด้านอาชีพ บุคคลต้องเข้าใจในทางเลือก และความเป็นไปได้ในด้านอาชีพของ ตนที่มีในตลาดแรงงาน ตระหนักว่า การเลือกอาชีพของตนนั้นมีผลต่อบทบาทของตนเองใน อนาคต และสามารถเข้าใจโลกของงาน

Graton & John (2008) ระบุถึงความหมาย การตระหนักรู้ในอาชีพ ว่าหมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความต้องการโอกาสในการประกอบอาชีพของตนเอง รวมไปถึง การตระหนักถึงข้อมูลด้านอาชีพ เช่น ระดับการศึกษา ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ประเภทของอาชีพ ลักษณะการทำงาน และกฎระเบียบและความคาดหวังจากสาขาอาชีพที่ แตกต่างกัน

จากที่มีผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายการตระหนักรู้ในอาชีพไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การตระหนักรู้ในอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลสามารถรับรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกของอาชีพ ที่เป็น พื้นฐานในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่มีความเหมาะสมกับตนเองในอนาคตได้

1.2 ความสำคัญของการตระหนักรู้ในอาชีพ

การตระหนักรู้ในอาชีพ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญของบุคคล โดยมีผู้เชี่ยวชาญได้อธิบาย ความสำคัญของการตระหนักรู้ในอาชีพ ดังนี้

Massey (1974) ได้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบของอาชีพศึกษาว่ามีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ซึ่งการตระหนักรู้ในอาชีพก็เป็น 1 ใน 8 องค์ประกอบ โดยมีการจัดระบบอาชีพ ศึกษาเป็นโปรแกรมต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพเป็นขั้นแรกตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพันธ์ สุวรรณ มรรคา, ชญาพิมพ์ อูสาโท, และ ปราวินญา สุวรรณณัฐโชติ (2554) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาระดับชั้นป.1 ถึง ม.6

(การศึกษาขั้นพื้นฐาน) เพื่อการประกอบอาชีพ พบว่า การตระหนักรู้ในอาชีพ เป็นขั้นแรกของกระบวนการพัฒนาทางด้านอาชีพของบุคคล โดยเน้นตั้งแต่ในระดับประถม ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งตรงกับแนวคิดการจัดการแนะแนวอาชีพของ (Herr & Cramer, 1988) ที่อธิบายว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมต้น (ม.1-3) นั้นจะให้ความสนใจในการสำรวจและวางแผนอาชีพ แต่ไม่ได้หมายถึงไม่ให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ในอาชีพแล้ว แต่จากความเป็นจริงแล้วผู้เรียนเติบโตขึ้นทุกวันและได้พบกับความต้องการใหม่ ๆ ดังนั้น การพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพของผู้เรียนจึงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การตระหนักรู้ในอาชีพนั้นเป็นขั้นแรกของการพัฒนาทางด้านอาชีพของบุคคล โดยที่เริ่มจากชั้นประถมศึกษา ไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปสู่การเลือกตัดสินใจประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการ และวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล

1.3 องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ

Fadale (1973) ได้อธิบายองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ทักษะคิด ตัดสิน (The self) และความรู้อ

Massey (1974) ได้อธิบายองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพเป็น 5 ส่วน คือ 1) ความสามารถในการทำความเข้าใจความหลากหลายและความซับซ้อนของอาชีพในโลกของงาน 2) ความสามารถในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของอาชีพกับเป้าหมายทางสังคม บทบาทหน้าที่ และความต้องการ 3) ความสามารถที่จะระบุลักษณะเฉพาะของการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ 4) ความสามารถในการเข้าใจว่า “อาชีพ” เกี่ยวข้องกับกระบวนการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ และ 5) ความสามารถในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของอาชีพ และวิถีชีวิตของตนเอง

Currie (1975) ได้แบ่งการตระหนักรู้ในอาชีพ เป็นทั้งหมด 7 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ 2) มิติด้านครอบครัว 3) มิติด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน 4) มิติด้านการศึกษา 5) มิติด้านเชื้อชาติ 6) มิติด้านเพศ และ 7) มิติด้านความสามารถทางร่างกาย

Wise, Charner, & Randour (1976) อธิบายลักษณะของการตระหนักรู้ในอาชีพเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) อัตมโนทัศน์ 2) ความชอบความสนใจ 3) การให้คุณค่า และ 4) ความรู้

Magnuson & Starr (2000) ได้อธิบายว่า การตระหนักรู้ในอาชีพ มีด้วยกัน 2 ส่วน 1) ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ 2) การรู้จักโลกของงาน และ 3) การรู้จักตนเอง

McMahon & Watson (2005) ได้แบ่งการตระหนักรู้ในอาชีพเป็น 4 ส่วน
 1) ความสนใจและบุคลิกภาพ 2) การเข้าใจความหมายของอาชีพ 3) ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และ
 4) ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงาน

จากการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำอธิบายไว้ ผู้วิจัยสามารถ
 สังเคราะห์องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพได้เป็น 3 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ด้านตนเอง
 2) ด้านสังคมและครอบครัว และ 3) ด้านอาชีพ ซึ่งบุคคลจะต้องมีครบทั้ง 3 องค์ประกอบจึงจะทำ
 ให้เกิดการตระหนักรู้ในอาชีพได้

ตาราง 1 ตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยของการตระหนักรู้ในอาชีพ

ตัวแปร	Fadale (1973)	Massey (1974)	Currie (1975)	Wise, Charner & Randour (1976)	Magnuson & Starr (2000)	McMahon & Watson (2005)
ด้านตนเอง						
1. เพศ	✓		✓			
2. ความสามารถทางร่างกาย	✓		✓			
3. ทักษะคิดต่ออาชีพ	✓			✓		
4. การให้คุณค่า				✓		
5. ความสนใจและความถนัด				✓	✓	✓
ด้านสังคมและครอบครัว						
1. การศึกษา	✓	✓	✓	✓		
2. ครอบครัว		✓	✓			
3. สิ่งแวดล้อมและชุมชน		✓	✓			
4. เศรษฐกิจ		✓	✓			

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร	Fadale (1973)	Massey (1974)	Currie (1975)	Wise, Chamer & Randour (1976)	Magnuson & Starr (2000)	McMahon & Watson (2005)
ด้านอาชีพ						
1. ความสามารถในการ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ อาชีพ		✓			✓	✓
2. เข้าใจความสัมพันธ์ของ อาชีพและวิถีชีวิตของ ตนเองและสังคม		✓			✓	

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และจัดแบ่งองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพที่นำมาใช้ในงานวิจัยนี้ออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านตนเอง ประกอบไปด้วย 1) เพศและสภาพร่างกาย 2) ความสนใจในอาชีพ 3) ทักษะคิดต้องงานอาชีพ การตระหนักรู้ เห็นคุณค่าของตนเอง ความสามารถของตนเอง 6) ประสบการณ์ที่ผ่านมา 7) ความถนัดและบุคลิกภาพ องค์ประกอบที่ 2 สังคมและครอบครัว ประกอบไปด้วย 1) สังคมและเศรษฐกิจ 2) การศึกษา 3) สิ่งแวดล้อมชุมชนและครอบครัว 4) การเลียนแบบจากบุคคลตัวแบบ และองค์ประกอบที่ 3 อาชีพ ประกอบไปด้วย 1) คุณสมบัติของตนเองในการทำงาน 2) คุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จในการทำงาน และ 3) ข้อกำหนดและความต่างของงานอาชีพ

1.4 การเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ

การตระหนักรู้ในอาชีพสามารถส่งเสริมให้เพิ่มขึ้นในตัวบุคคลได้ ผ่านวิธีการต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมแนวทางการเสริมสร้างการตระหนักรู้ทางอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

Currie (1975) ได้อธิบายการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพนั้นพัฒนามาจากการทำงานร่วมกันของ 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการตระหนักรู้ ทฤษฎีตัวตน และทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพจากมุมมองเชิงปรากฏการณ์วิทยา ซึ่งมีมุมมองว่า ถ้ามีการพัฒนาอย่างเข้มข้น บุคคลจะสามารถสร้างประสบการณ์เพื่อที่จะให้ความสำคัญต่อการเลือกอาชีพ การให้ความสำคัญคือการให้คุณค่าของบุคคลต่อประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ

Herr & Cramer (1988) ได้กล่าวถึงการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพว่า ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์ราคาแพง หรือกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยาก เช่น การใช้หนังสือไม่จำเป็น หนังสืออัตชีวประวัติ หนังสือให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ หรือหนังสือบันเทิงคดี หรือการมอบหมายงานเขียนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต ในหัวข้อ “เมื่อฉันโตขึ้น ฉันจะ...” ไม่เพียงเท่านั้น การเลือกใช้วิธีในการสอน เลือกใช้กิจกรรมให้แปลกใหม่ และหลากหลายในการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพให้กับนักเรียนได้

Gibson & Mitchell (1995) ได้อธิบายถึงการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพว่า ต้องเป็นการเพิ่มความรู้อีกเกี่ยวกับโลกกว้างอาชีพให้มากขึ้น ซึ่งรวมถึงการพัฒนาการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า วิถีชีวิต และอาชีพ โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์ แผ่นป้ายนิเทศ แต่จะต้องนำไปบูรณาการสู่การวางแผนเป้าหมาย พัฒนาและออกแบบโปรแกรมให้เหมาะกับอายุและช่วงวัยของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมงานวันอาชีพ การออกภาคสนามเพื่อปฏิบัติจริง การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ

จากผู้ให้แนวทางที่ใช้เสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพเป็นมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลรู้จักตนเอง มีอัตมโนทัศน์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโลกของอาชีพ โดยผ่านการใช้อุปกรณ์ สื่อ แบบทดสอบ และกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบทั้งในและนอกห้องเรียน

1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

จากการศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและนำเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.5.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

Super (1957) ได้อธิบายหลักการเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการทางอาชีพไว้ตามรายละเอียดดังนี้

- 1) พัฒนาการทางด้านอาชีพนั้นเริ่มต้นจากความสนใจที่จะเลือกอาชีพ ไปจนถึงการประกอบอาชีพ มีลักษณะที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องไม่สิ้นสุด
- 2) การพัฒนาทางอาชีพ มีระบบ ระเบียบ แบบแผน และเป็นขั้นตอน
- 3) เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น บุคคลจะมองเห็นภาพความจริงของอาชีพที่ชัดเจนขึ้น
- 4) ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self) นั้นเริ่มต้นในช่วงก่อนเป็นวัยรุ่น ภายหลังจะพัฒนาให้มีความชัดเจนมากขึ้นเป็นวัยรุ่น
- 5) การพิจารณาเลือกอาชีพของบุคคล จะทำโดยพิจารณากับค่านิยม ความสนใจ การเลียนแบบคนในครอบครัว และสังคมที่อยู่อาศัย และคุณภาพของการศึกษา

6) ค่านิยม ความสนใจ ศักยภาพ และบุคลิกภาพในงานอาชีพ เป็นสิ่งที่กำหนดความพึงพอใจในการทำงาน และความพอใจในชีวิต

7) กระบวนการพัฒนาทางด้านอาชีพมีลักษณะที่ดำเนินอยู่ตลอดเวลา

1.5.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

Ginzburg (1974) ได้อธิบายระยะของบุคคลในการเลือกอาชีพ ไว้เป็น 3 ระยะ ได้แก่

1) ระยะเพื่อฝัน (Fantasy period) ช่วงที่บุคคลอายุ 0-10 ปี หรือเรียกว่าวัยเด็กตอนต้น ระยะนี้บุคคลจะมีความฝัน และความคิดของตนเองว่าอยากที่จะประกอบอาชีพอะไร โดยไม่ได้คำนึงถึงความเป็นจริงจริง โดยความคิดเหล่านี้ได้มาจากอิทธิพลต่าง ๆ รอบตัว เช่น สื่อโทรทัศน์ ผู้ปกครอง และครอบครัว

2) ระยะก่อร่างอาชีพ (Tentative period) ช่วงที่บุคคลอายุ 11-17 ปี เป็นระยะเวลาที่ยังไม่มีความแน่นอนแม้จะมีการเลือกอาชีพ โดยการเลือกอาชีพของช่วงวัยนี้จะเลือกจากความนึกคิดที่มีเกี่ยวกับตนเอง ไม่ว่าจะ เป็น สิ่งที่ตนเองสนใจ ความสามารถที่มีอยู่ มุมมองและค่านิยมของตนเอง โดยมี 4 ขั้นย่อย คือ

2.1) ขั้นความสนใจ (Interest stage) ช่วงอายุ 11-12 ปี โดยจะเลือกอาชีพจากความสนใจ ที่ได้รับอิทธิพลจากความต้องการในระยะเพื่อฝัน

2.2) ขั้นนึกถึงความสามารถ (Capacity stage) ช่วงอายุ 13-14 ปี มีการเรียนรู้แล้วว่า การเลือกตามความสนใจเพียงอย่างเดียวไม่ได้ โดยวัยนี้จะเลือกอาชีพจากการประเมินความสามารถของตนเองว่าสามารถทำอะไรได้ดี

2.3) ขั้นคำนึงถึงค่านิยม (Value stage) ช่วงอายุ 15-16 ปี จะเริ่มรับรู้และสังเกตเห็นว่า สิ่งใดที่สำคัญกับตนเอง และอะไรคือสิ่งที่ตนเองต้องการ รวมถึงรับรู้ถึงค่านิยมตนเองที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการเลือกอาชีพ

2.4) ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transition stage) อายุ 17 ปี มีการคำนึงถึงข้อเท็จจริงของตนเอง รวมถึงนำความสนใจ ค่านิยม ความสามารถของตนเองมาพิจารณาใช้ในการเลือกอาชีพ อาจมีการวางแผนให้เป็นไปตามเป้าหมายโดยวิเคราะห์จากข้อดี ข้อเสีย โอกาส ข้อจำกัดที่มีอยู่

3) ระยะพัฒนาตามสภาพจริง (Realistic period) ช่วงอายุ 17-20 ปี จะมีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยพิจารณาจากตนเองและอาชีพพร้อมกัน โดยพิจารณาจากสภาพความเป็นจริง โดยการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ แล้วนำมาใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพ โดยระยะนี้แบ่งออกเป็นขั้นดังนี้

3.1) **ขั้นสำรวจอาชีพ (Exploration)** บุคคลจะมีการประเมินตนเองกับอาชีพ โดยสำรวจตัวเองว่าอาชีพใดเหมาะกับตนเอง

3.2) **ขั้นตกผลึก (Crystallization)** บุคคลจะมีความชัดเจนในอาชีพและ รวมถึงมีความตั้งใจที่จะเข้าสู่อาชีพมากยิ่งขึ้น

3.3) **ขั้นพัฒนาลักษณะเฉพาะของอาชีพ (Specification)** บุคคลมีการ ตัดสินใจเลือกอาชีพที่เจาะจงชัดเจน ไม่ใช่เพียงการคิด แต่มีการวางแผนอาชีพไปด้วย

1.5.3 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ (Trait and Factor Theory)

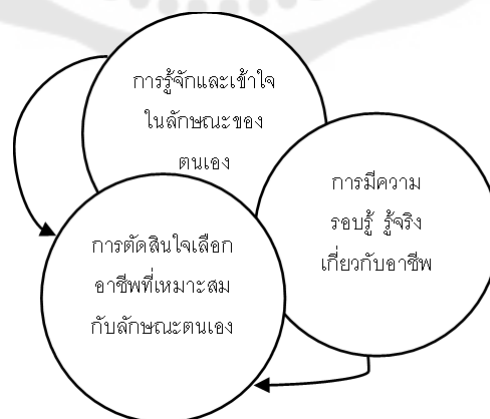
ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ เป็นทฤษฎีมีหลักการเลือกอาชีพ ของแฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parson) โดยมีพื้นฐานจากจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงหลักจิตวิทยาประยุกต์ มีหลักการคือ บุคคลนั้นมีหลายลักษณะ และบุคคลจะเลือกอาชีพ โดยพิจารณาจากลักษณะของอาชีพและพิจารณาจากตนเอง การเลือกอาชีพของบุคคลนั้นเป็นการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างดี ไม่ใช่การลองผิดลองถูก (กรมการจัดหางาน, 2545)

หลักการของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ มีดังนี้

1) การวิเคราะห์ตนเอง โดยวิเคราะห์ศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ ความเป็นอยู่ บุคลิกภาพ สภาพทางครอบครัว และสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

2) การวิเคราะห์อาชีพ จากการค้นหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของงาน คุณสมบัติของผู้ทำงาน ค่าจ้าง โอกาสความก้าวหน้า สถานที่ทำงาน

3) ใช้ข้อมูลและวิจรณ์ญาณในการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัย หลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ภาพประกอบ 1 หลักการของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ

ที่มา: (Creager & Deaco, 2012, อ้างถึงใน นิรนาท แสนสา (2557)

จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพจากนักวิชาการด้านการแนะแนวอาชีพข้างต้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีที่ได้ทำการศึกษามาใช้ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้ในการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพ พบว่าทั้งในและต่างประเทศ มีข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพที่สามารถนำมาเป็นแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ได้ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

1.6.1 งานวิจัยต่างประเทศ

John, Udofia, Udoh, & Anagbogu (2016) ได้ทำการพัฒนาและทดสอบการใช้โปรแกรมแนะแนวอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา การพัฒนาโปรแกรมใช้การทดลองแบบกึ่งทดลอง แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองมีการวัดผล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจการตระหนักรู้ในอาชีพที่มีค่าความเที่ยงตรง 0.87 ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ผลวิจัยพบว่า โปรแกรมแนะแนวอิเล็กทรอนิกส์สามารถพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองและการตระหนักรู้ในอาชีพในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Elsa, Juntika, & Amin (2018) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมแนะแนวอาชีพโดยใช้เทคนิคตัวแบบในการพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพ เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาขาดการตระหนักรู้ในอาชีพ ซึ่งเป็นปัญหาหลัก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปี 2017/2018 จากการเลือกแบบเจาะจง ในการทดลองใช้แบบวัดการตระหนักรู้ในอาชีพที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยใช้ Likert scale ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมสามารถพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพให้กับกลุ่มตัวอย่างได้

Hashish (2019) ได้ศึกษาการพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อพัฒนาการการรับรู้ความสามารถด้านอาชีพของตนเองและการเอาชนะอุปสรรคทางด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กำลังศึกษาที่วิทยาลัยการพยาบาลมหาวิทยาลัยเล็กซานเดีย ประเทศอียิปต์ วัดผลก่อนและหลัง ผลการวิจัยพบว่า การใช้ CASs มีผลต่อตัวแปรที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีคะแนนสูงขึ้นหลังการทดลอง นอกจากนี้อุปสรรคด้านอาชีพลดลงหลังจากการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรับรู้ด้านอาชีพ กับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง กับอุปสรรคด้านอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.6.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ปริญญ์ ไชยนิชัย (2555) ได้ทำการส่งเสริมการตระหนักรู้ในอาชีพด้วยพอดคาสต์ที่ใช้กลยุทธ์เมตาคอกนิชันให้กับระดับนักเรียนชั้นประถมที่มีความบกพร่องทางการเห็นจำนวน 10 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน มีระดับของการพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพสูงขึ้น และด้วยกลยุทธ์ที่ใช้ประกอบนั้น ยังช่วยให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักตนเอง ทราบถึงศักยภาพ และความสนใจของตนเอง รวมถึงรู้คุณค่าของการทำงาน

สุนารี จุลพันธ์ และ มฤษฎ์ แก้วจินดา (2558) ได้ทำการศึกษาการใช้โปรแกรมการปรึกษากลุ่มด้านอาชีพเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 20 คน ผลจากการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าโปรแกรมการปรึกษากลุ่มด้านอาชีพ นักศึกษากลุ่มทดลองจำนวน 20 คน มีการตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มขึ้น และกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากในประเทศและต่างประเทศ พบว่า มีการทำวิจัยการตระหนักรู้ในอาชีพกับบุคคลในทุกระดับชั้น เริ่มต้นตั้งแต่ชั้นประถม ระดับชั้นมัธยม ไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย แต่จากงานวิจัยส่วนใหญ่จะเน้นทำการวิจัยในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยเทคนิค หรือวิธีการที่นำมาใช้มีหลายวิธีการ เช่น กิจกรรมแนะแนว โปรแกรมแนะแนวอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมการปรึกษากลุ่ม รวมไปถึงการใช้พอดคาสต์ จากการศึกษาข้อมูลวิจัยนี้ ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงวิธีการการออกแบบเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาให้ต่างจากรูปแบบเดิมได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพสามารถทำได้โดยเครื่องมือที่หลากหลาย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

กิจกรรมแนะแนว คือ กิจกรรมที่จัดให้ตรงกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ และลักษณะความแตกต่างกันผู้เรียน รวมไปถึงสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถาบันการศึกษา และสามารถตอบสนองเป้าหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอบข่ายของการแนะแนวประกอบไป 3 ขอบข่าย ซึ่งหนึ่งในขอบข่าย คือ กิจกรรมแนะแนวอาชีพ และอีก 2 ขอบข่ายคือ กิจกรรมแนะแนวการศึกษา กิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม ซึ่งตามหลักการต้องจัดให้มีครบทุกขอบข่าย โดยการจัดกิจกรรมที่มุ่งความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก ให้ได้ปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทั้งนอกและในห้องเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะ โดยครูแนะแนวเป็น

ผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรม รวมถึงประสานงานติดต่อกับผู้ที่เกี่ยวข้อง (คมเพชร ฉัตรศุภกุล และคนอื่น ๆ, 2555; สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

2.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ

จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ มีผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายและให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ดังนี้

Super (1951 as cited in Herr & Cramer, 1988) ให้ความหมาย การแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการในการช่วยเหลือบุคคลในการที่จะพัฒนาและยอมรับบทบาทของตนเองในโลกของอาชีพ เพื่อให้บุคคลพึงพอใจต่อตนเองและสังคม

Parson (1909 as cited in Herr & Cramer, 1988) ได้อธิบายความหมายของการแนะแนวอาชีพว่า กระบวนการในการทำความเข้าใจระหว่างการเข้าใจตนเอง ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ข้อจำกัด และคุณลักษณะตนเอง กับการเข้าใจโลกของอาชีพ ได้แก่ เงื่อนไขของความสำเร็จ ข้อได้เปรียบ เสียเปรียบ ค่าจ้าง และโอกาสในการทำงาน

OECD (2004) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่า เป็นกิจกรรมและบริการที่มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้บุคคลในทุกช่วงวัย เพื่อให้การศึกษา การพัฒนา และทางเลือกในอาชีพ และสามารถจัดการเรื่องอาชีพของตนเองได้

วัชรินทร์ (2523) ให้ความหมาย การแนะแนวอาชีพว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเสริมสร้างให้บุคคลมีความสามารถพัฒนาตนเอง สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ตามความเหมาะสมของบุคลิกภาพของตนเอง และเป้าหมายสูงสุดคือเพื่อพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในด้านอาชีพ

กรมการจัดหางาน (2559) ระบุความหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ว่า เป็นขั้นตอนในการสนับสนุน ช่วยเหลือบุคคลให้มีความเข้าใจในโลกกว้างของงานอาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นการที่ทำให้บุคคลที่ได้รับการแนะแนวอาชีพนั้นสามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพตามลักษณะ และเหมาะสมกับบุคลิกภาพ ศักยภาพ และความถนัดของตนเอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น กิจกรรมแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการที่พัฒนาช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเข้าใจตนเอง และโลกของอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลสามารถพิจารณาเลือกประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง และใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุขได้ในสังคม

2.2 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

ผู้วิจัยนำเสนอความสำคัญของการแนะแนวอาชีพไว้ดังนี้

OECD (2004) ได้อธิบายว่าการแนะแนวอาชีพเป็นการให้ความช่วยเหลือในการเปลี่ยนผ่านจากช่วงวัยเรียนเข้าไปสู่โลกของการทำงาน และการกลับเข้ามามีส่วนในการเรียนรู้เพิ่มเติมในอนาคต นอกจากนี้ยังสามารถช่วยป้องกันความเสี่ยงการออกจากระบบการศึกษาก่อนเวลาอีกด้วย

หน่วยงานองค์กรนานาชาติ ได้แก่ ศูนย์ยุโรปเพื่อการพัฒนาฝึกอบรมวิชาชีพ (CEDEFOP), คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission), องค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ILO (International Labour Organization), และ UNESCO ร่วมกันอธิบายความสำคัญจำเป็นของการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพว่าจะมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้บุคคลเข้าถึงศักยภาพของตนเองได้ เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ และสภาพสังคมมีความเป็นธรรมมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ การแนะแนวอาชีพจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนผ่านอย่างราบรื่นของผู้คนในขณะที่เราทำการเลือกเข้ารับการศึกษา การฝึกอบรม และการเคลื่อนย้ายภายในตลาดแรงงาน (Cedefop, European Commission, ETF, ILO, OECD, & UNESCO, 2021)

สมคิด กอมนี (2559) ได้สรุปความสำคัญของการแนะแนวอาชีพว่า เป็นการส่งเสริมศักยภาพทางด้านอาชีพให้กับผู้เรียน โดยมีเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะได้รับความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตต่อไป

สมาคมแนะแนวอาชีพแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (2010 อ้างถึงใน สมคิด กอมนี (2559) อธิบายความสำคัญของการแนะแนวอาชีพว่า การแนะแนวอาชีพทำให้ผู้เรียนมีข้อมูลเรื่องอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในวางแผนการเรียน และสามารถเลือกอาชีพได้ตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและการทำงานได้

จากความสำคัญของการแนะแนวอาชีพตามที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพมีความสำคัญต่อบุคคลในทุก ๆ ช่วงวัย เนื่องจากการแนะแนวอาชีพจะส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าสู่โลกของการประกอบอาชีพได้ตามความเหมาะสมและตามศักยภาพ รวมถึงความต้องการของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม

2.3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

เมื่อมีการวางแผนก่อนดำเนินการทำกิจกรรม จะมีผลดีเพราะทำให้การดำเนินกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ

การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนนั้นต้องจัดทำโครงสร้างการจัดกิจกรรม โดยจัดให้ครอบคลุม 3 ขอบข่าย อันได้แก่ อาชีพ การศึกษา ส่วนตัวและสังคม กำหนดสัดส่วนในแต่ละระดับชั้นหรือช่วงชั้นที่แตกต่างกันออกไป โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของและสภาพปัญหาของผู้เรียน นำไปสู่การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมระยะยาว เพื่อให้เห็นลำดับก่อน-หลังของการจัดกิจกรรมแนะแนว จากนั้นนำไปทำแผนจัดกิจกรรมแนะแนวรายคาบ

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นเหมือนแผนที่ที่ใช้ในการนำทางเพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนผ่านตามเป้าหมายหรือตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การวางแผนที่ดีจะทำให้ผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหา มีความมั่นใจ และสามารถดำเนินกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ (ชุตินา พงศ์วินทร์, 2548)

ขั้นตอนของการจัดทำแผนกิจกรรมแนะแนวมีดังนี้

จัดทำไว้

- 1) กำหนดหัวข้อที่จัดกิจกรรมโดยจัดทำจากแผนการจัดกิจกรรมระยะยาวที่

- 2) ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาของหัวข้อที่จัดกิจกรรม

- 3) การตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

- 4) กำหนดขอบเขตของเนื้อหา

- 5) พิจารณารูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหา และกลุ่มผู้เรียน

- 6) กำหนดสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

- 7) ระบุวิธีการประเมินผลผู้เรียนภายหลังจากการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวมีดังนี้

- 1) หัวเรื่อง ควรเขียนให้มีรายละเอียดชัดเจน ได้แก่ ชื่อวิชา ชื่อกิจกรรม ระดับชั้นที่จัดกิจกรรม วัน เดือน ปี และระยะเวลาที่ใช้

- 2) ความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญ คือ เมื่อภายหลังจบกิจกรรมผู้เรียนจะได้เรียนรู้หรือเกิดการเรียนรู้อะไร

- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นการกำหนดขอบเขตและทิศทางในการสอน และสิ่งที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนของในตัวผู้เรียน โดยเขียน

ออกมาในรูปแบบของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้ใช้วัดและประเมินผลได้ชัดเจน โดยมีรูปแบบ 3 ข้อ ดังนี้

- 3.1) ใช้คำที่แสดงถึงลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง
 - 3.2) ระบุเงื่อนไขของการเกิดพฤติกรรม
 - 3.3) กำหนดเกณฑ์ของการผ่านตามวัตถุประสงค์
- 4) สารการเรียนรู้ คือ เนื้อหา รายละเอียด หรือหัวข้อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยต้องตอบโจทย์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
- 5) สมรรถนะสำคัญ
 - 6) คุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 7) ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งในเรื่องของช่วงวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องตรงกับจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
 - 7.1) ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัว มีสติ และพร้อมที่จะทำกิจกรรมและเรียนรู้
 - 7.2) ขั้นกิจกรรม ใช้การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้มีบทบาทและเข้าร่วมให้มากที่สุด รวมถึงออกแบบให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
 - 7.3) ขั้นสรุป เป็นการสรุปแนวคิด/สิ่งที่ได้จากการเรียน โดยอาจใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ที่สั้น เข้าใจง่าย และกระชับ หรือใช้การถามคำถามพัฒนาความคิดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พัฒนาทักษะความคิด และกล้าแสดงออก
 - 8) สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวช่วยที่ใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องพิจารณาความเหมาะสมกับเรื่องหรือเนื้อหา พร้อมทั้งดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีประโยชน์ คุ่มค่า
 - 9) การวัดและประเมินผล ต้องระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโดยให้ชัดเจน
 - 10) บันทึกหลังการจัดกิจกรรม ผู้สอนประเมินผลการจัดกิจกรรม และเขียนบันทึกเหตุการณ์ หรือประเด็นที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรม เพื่อนำผลมาพัฒนาการ ปรับปรุงจัดกิจกรรมในครั้งถัดไป

จากแนวทางการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นหลักในวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการตระหนักรู้ในอาชีพตามจุดประสงค์ของการวิจัยต่อไป

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

จากการทบทวนงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวคิดของการวิจัยได้ จึงได้รวบรวมและนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Mohd (2015) ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวด้วยโมดูลพี่เลี้ยง (Peer Mentoring Module: PMM) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยในระดับต่ำในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 10 ครั้ง จากการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Sisri Wahyuni, A. Muri Yusuf, & Z. Mawardi Efendi (2018) ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ตัวแบบในการเพิ่มวุฒิภาวะในการเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียน 14 คน จากการทำแบบประเมินการตัดสินใจเลือกอาชีพก่อนเรียน จากนั้นแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละเท่า ๆ กัน ระยะเวลาในการทดลอง คือระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม ถึง 23 สิงหาคม 2560 จำนวน 8 ครั้ง และประเมินก่อนและหลังเรียนอีก 2 ครั้ง การวิจัยพบว่า การใช้ตัวแบบกับกิจกรรมแนะแนวสามารถเพิ่มวุฒิภาวะในการเลือกอาชีพได้ และกลุ่มที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมมีผลคะแนนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Shofiah, Suhendri, & Lestari (2020) ได้ทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคตัวแบบในกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมด 34 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 17 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย มีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง ทำการทดลองทั้งสิ้น 5 ครั้ง ครั้งละ 30-40 นาที จากการทดลอง พบว่า กลุ่มที่ได้ใช้เทคนิคตัวแบบในกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.2 งานวิจัยในประเทศไทย

วชิรวิทย์ มาลาทอง และ จิตตินันท์ บุญสถิตกรกุล (2558) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวนกลุ่มละ 28 คน 2 กลุ่ม ทำการทดลอง 6 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที จากการศึกษพบว่า กิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพมีผลต่อนักเรียน โดยกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิตตินันท์ บุญสถิรกุล (2561) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวอาชีพตามแนวคิดโยนิโสมนสิการต่อการรู้คิดแห่งตนด้านอาชีพและการตัดสินใจด้านอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง เป็นนักเรียนจำนวน 21 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการทำทดลองครั้งละ 2 ชั่วโมง จำนวน 6 ครั้ง จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมแนะแนวอาชีพตามแนวคิดโยนิโสมนสิการต่อการรู้คิดแห่งตนด้านอาชีพและการตัดสินใจด้านอาชีพ สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการรู้คิดแห่งตนภายหลังเข้าร่วมสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยวรรณ ปรีชานุกูล จิระสุข สุขสวัสดิ์, และ นิรนาท แสนสา (2561) ได้ทำการวิจัยผลการในจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม และการสุ่มอย่างง่าย ทำการทดลองครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที จำนวน 10 ครั้ง ผลพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสูงวกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการทดลองนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสูงวกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทบทวนการวิจัยทั้งต่างประเทศและในไทย พบว่า งานวิจัยที่ใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพสามารถนำมาพัฒนาตัวแปรทางด้านอาชีพให้กับผู้เรียนได้ โดยจากงานวิจัยยังพบอีกว่าไม่จำเป็นต้องเป็นเฉพาะกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบปกติแต่สามารถนำโมดูล เทคนิคทางจิตวิทยาหรือทฤษฎีต่าง ๆ มาปรับใช้ได้เช่นเดียวกัน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

Sun & Chen (2016) อธิบายการเรียนออนไลน์ ว่าหมายถึง รูปแบบที่ใช้ในการเรียนที่ทั้งสองฝ่าย คือ ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องเรียนในห้องเรียนจริง และมีความยืดหยุ่นเข้าถึงการเรียนรู้ได้ง่าย และการศึกษาในรูปแบบออนไลน์เป็นที่นิยมกับผู้เรียน หรือบุคคลที่ไม่สามารถได้รับการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง หรือไม่สะดวกการเรียนรูปแบบดั้งเดิม เนื่องจากกระยะทางทางกายภาพ ตารางเวลาที่ขัดแย้งกัน และค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถจ่ายได้

Matthew N. O. Sadiku, Philip O. Adebo, & Sarhan M. Mus (2018) ได้อธิบายความหมายการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษา

ทางไกล และเป็นการเรียนผ่านเว็บไซต์ หรืออีเลิร์นนิ่ง และการเรียนรู้ดิจิทัล ด้วยระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ไร้สาย หรืออินเทอร์เน็ต รวมถึงเนื้อหา สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้บนเว็บไซต์

UNESCO (2020) ระบุความหมาย การเรียนแบบออนไลน์ ว่าหมายถึง การที่ ครูผู้สอนและผู้เรียนถูกแยกจากกันด้วยพื้นที่ หรือเวลา หรือทั้งสองอย่าง แต่ทำการติดต่อกันได้ ผ่านเครือข่ายออนไลน์และสื่อการเรียนรู้ แม้จะแยกจากกัน ก็สามารถทำได้ผ่านการเรียนรู้จาก สิ่งพิมพ์ หรือการออกอากาศทางเดียว (รายการโทรทัศน์และวิทยุ) หรือผ่านการแลกเปลี่ยนทาง เว็บไซต์โดยใช้ช่องทางต่างไซเช่นโซเชียลมีเดียหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ต่าง ๆ

เจริญ ภูวิจิตร (2564) ระบุว่า การเรียนออนไลน์ หมายถึง ลักษณะการเรียน การสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ตัวกลางในการติดต่อสื่อสารกัน คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนรู้ที่มี ส่วนช่วยเพิ่มความสะดวกและง่ายให้กับทั้งครูและผู้เรียน ที่จะสามารถเลือกสถานที่ เวลาเรียนที่ ตนเองสะดวกได้ด้วยตนเอง และสามารถมีช่องทางที่จะติดต่อกับผู้สอนได้ตลอดเวลา

จากที่มีผู้เชี่ยวชาญ องค์กรต่าง ๆ กล่าวถึงความหมายไว้ ผู้วิจัยสรุปความหมายได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ไม่ใช่สิ่งใหม่ แต่เป็นอีกรูปแบบของการเรียนการสอนที่ นำเอาตัวช่วยคือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ ซึ่งแม้ว่าทั้งสองฝ่ายคือผู้เรียนและผู้สอนจะอยู่ คนละสถานที่ ต่างพื้นที่ ต่างเวลา แต่สามารถเรียนรู้ได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีการนำเสนอข้อมูลหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ข้อความ ภาพ วีดีโอ และ ยังมีแพลตฟอร์มที่ช่วยให้สามารถที่จะติดต่อกันได้ และเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

3.2 ลักษณะและวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

เพื่อให้การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จะต้อง ตระหนักถึงลักษณะและวิธีการที่สอดคล้อง ดังนี้

วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญบุญกุล, ฉัตรสุดา กานกาญจน์, และ จรรยา คนใหญ่ (2563) ได้แบ่งรูปแบบของการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์เป็น 3 แบบ คือ

1. แบบ Massive Open Online Courses: MOOC เป็นห้องเรียนออนไลน์ขนาดใหญ่ที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป และผู้ที่ต้องการหาความรู้สามารถเข้ามาเรียนได้อย่างอิสระ โดยมีองค์ประกอบคือ สื่อประกอบการเรียนการสอน สื่อที่เป็นวีดิทัศน์ ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร หรือแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และวัดประเมินหลังจากจบบทเรียน

2. แบบ n Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle) เป็นระบบที่ทำให้เป็นเสมือนห้องเรียนจริง โดยผู้สอนเป็นผู้ออกแบบและพัฒนากิจกรรม

เนื้อหา และการประเมินผลไว้ภายในระบบ ผู้เรียนสามารถที่จะตอบโต้กับผู้สอนได้ผ่านช่องทางภายในระบบ

3. แบบออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มหรือช่องทางการประชุมออนไลน์ เป็นการใช้แพลตฟอร์มที่ใช้ในการประชุม เช่น โปรแกรม Zoom, Google Meet โดยแพลตฟอร์มเหล่านี้ทำให้สามารถตอบโต้กันผ่านระบบได้ทันทีในระหว่างที่ทำกิจกรรม

เชิดศักดิ์ ไชรมณีรัตน์ (2563) แบ่งการเรียนออนไลน์ไว้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1) Synchronous Learning คือ การเรียนผู้เรียนและผู้สอน ทั้งสองฝ่ายอยู่ต่างสถานที่แต่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยใช้แพลตฟอร์มการประชุมทางไกล

2) Asynchronous Learning คือ การที่ผู้เรียนและผู้สอนทั้งสองฝ่ายอยู่ต่างสถานที่และต่างช่วงเวลา โดยผู้เรียนเข้ามาศึกษาจากเนื้อหาที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ล่วงหน้าในแพลตฟอร์มต่าง ๆ

ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ (2563) ได้อธิบายวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ต้องทำการวิเคราะห์ความพร้อมของกลุ่มผู้เรียน รวมถึงทบทวนเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน วิธีการวัดและประเมินผล วิเคราะห์เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

2) การออกแบบการจัดการกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับแพลตฟอร์มที่ใช้โดยพิจารณาจากการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันหรือต่างเวลา

3) เลือกแพลตฟอร์มที่ใช้ในสอนแบบออนไลน์โดยเลือกใช้แพลตฟอร์มที่มีการสื่อสารสองทางได้ พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ออกแบบ สร้างกิจกรรมในระบบออนไลน์

4) ใช้การจัดการเรียนรู้ที่สามารถทำการสื่อสารสองทาง (ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน) และเปิดให้มีช่องทางให้ผู้เรียนสามารถติดต่อผู้สอนได้ ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

5) ทำการวัดและประเมินผลทั้งการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ และผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการสอนต่อไป

อาทิตยา ไสยพร (2564) ได้เสนอแนะรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์โดยการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) คือ วิธีการที่นำเอาการเรียนแบบออนไลน์และห้องเรียนเสมือนจริงมาผสมผสานกัน โดยการสอนออนไลน์โดยการใช้ห้องเรียนกลับด้านนั้นมีประโยชน์คือช่วยประหยัดเวลา และเน้นการที่ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเรียนรู้ได้ด้วย

ตนเอง แต่ก็ยังคงสามารถติดต่อ แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนกันได้ รวมถึงยังคงมีกิจกรรมร่วมกันกับชั้นเรียนได้เช่นกัน

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2564) ได้ระบุถึงการปรับรูปแบบการเรียนการสอนสู่ระบบออนไลน์ จำนวน 2 รูปแบบ

1) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) หมายถึง กระบวนการในการเรียนรู้ที่เป็นระบบในชั้นเรียน และจากแหล่งเรียนรู้ในออนไลน์ ซึ่งรวมไปถึงห้องเรียนเสมือนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยอาจมีกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการเรียนรู้ในเวลาเดียวกับและต่างเวลาที่จะมีผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมาย

2) การสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) ควรออกแบบโดยใช้ 2 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

2.1) Knowledge Acquisition เป็นหน้าที่สำคัญของผู้สอนในการจัดเตรียมเนื้อหาสาระให้กับผู้เรียน (Content Delivery) เช่น เอกสารการสอน วิดิทัศน์ การบรรยายสดออนไลน์ และกลยุทธ์ในการสอน (Instructional Strategies) ให้ผู้เรียนได้เข้ามาในระบบเพื่อแสวงหาความรู้จากเนื้อหาที่ได้เตรียมไว้

2.2) Knowledge Construction ผู้สอนมีหน้าที่ออกแบบกิจกรรม เนื้อหาในรูปแบบออนไลน์ (Online Learning Activities) และออกแบบการประเมินผลสำหรับการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เพื่อให้คนเรียนเกิดความเข้าใจตามที่คนสอนตั้งไว้

ผู้สอนจะต้องพิจารณา 2 องค์ประกอบที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ ได้แก่

1) การให้ข้อมูลป้อนกลับ สามารถทำได้ 2 แบบ คือ ข้อเสนอแนะภายหลังการสอน หรือการทำกิจกรรม (Delayed-time Feedback to Learners) หรือการให้ข้อเสนอแนะทันที (Real-time Feedback to Learners) โดยการให้ข้อมูลป้อนกลับไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียน อาจเกิดจากรูปแบบอื่น ๆ ที่ผู้สอนกำหนดไว้ได้

2) พิจารณาลักษณะของกิจกรรม หรือผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ตามที่ออกแบบไว้ให้เหมาะสมกับการพัฒนารายบุคคล รายคู่ หรือรายกลุ่ม เพื่อให้เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนศักยภาพของผู้เรียนได้

รูปแบบการเรียนออนไลน์ แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ

1) Synchronous Learning (Anywhere, Realtime learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ต่างสถานที่แต่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยอาศัยแพลตฟอร์ม

การประชุมทางไกล เช่น Blackboard Collaborate, Zoom, Google meet, Microsoft team, Line video call เป็นต้น หรือรวมถึงการที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมภายในเวลาที่กำหนดเพียงแต่อยู่คนละสถานที่

2) Asynchronous Learning (Anywhere, Anytime learning) เป็น การจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ต่างสถานที่และต่างช่วงเวลา โดยการ เรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือน ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ มีอิสระและสามารถจัดการเวลาของตนเอง ในการเข้ามาเรียนจากเนื้อหา เอกสารการเรียนรู้ที่ได้ถูกจัดเตรียมพร้อมไว้ให้ในแพลตฟอร์ม ซึ่งมีความสะดวกกับทั้งผู้เรียนและผู้สอน

การสอนหรือถ่ายทอดสดผ่านระบบออนไลน์จึงไม่ใช่แค่รูปแบบเดียวของการสอนรูปแบบออนไลน์ แต่ยังมีการสอนแบบ Asynchronous Learning ที่อำนวยความสะดวก มีความยืดหยุ่น สามารถบริหารจัดการเวลาของตนเองในการเรียนและทำกิจกรรมได้

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ เป็นอีก รูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหลักการให้มีความสำคัญกับผู้เรียน เพราะ ผู้เรียนสามารถที่จะมีอิสระ มีความยืดหยุ่น และความสะดวกในการเลือกเข้าเรียน โดยอาศัยเทคโนโลยี แพลตฟอร์ม และรูปแบบการสอนที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยจึงประยุกต์ใช้รูปแบบ การเรียนรู้แบบออนไลน์ทั้ง 2 วิธี คือ Synchronous Learning และ Asynchronous Learning มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ในครั้งนี้

3.3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

เพื่อให้การเรียนรู้ที่ออกแบบและจัดให้แก่ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และบรรลุ วัตถุประสงค์ในการสอนรูปแบบออนไลน์ ผู้สอนจะต้องนำเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ โดยผู้วิจัย ได้เรียบเรียงและนำเสนอ ดังนี้

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2561) ได้อธิบายถึงเทคนิคสำหรับผู้สอนที่ควรมีเพื่อใช้ในการสอนรูปแบบออนไลน์ให้เกิดประสิทธิภาพไว้ 2 หัวข้อ ได้แก่

1) การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนออนไลน์

1.1) ก่อนเริ่มชั้นเรียนออนไลน์ ควรปฐมนิเทศก่อนการเรียน เพื่อให้คำแนะนำ และกำหนดกติกาของชั้นเรียนร่วมกัน

1.2) ชี้แจงแนวทางในการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน รวมถึงต้องมีการปรับปรุง ภาระงานให้ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการเข้าใจ และมีความชัดเจน

1.3) ต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ความต้องการ ศักยภาพ ประสบการณ์ รวมถึงความสนใจของกลุ่มผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อเลือกใช้สื่อ เนื้อหาที่เหมาะสมได้

1.4) การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ เวลา งบประมาณ และความเหมาะสมในการเลือกใช้รูปแบบเทคโนโลยี

2) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน

2.1) ชั้นเรียนควรเป็นชั้นเรียนที่มีความเป็นประชาธิปไตย ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีมารยาท และเสริมสร้างสัมพันธภาพในชั้นเรียนด้วยอารมณ์เชิงบวก

2.2) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เป็นมิตร อบอุน เพื่อให้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเกิดกับผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.3) จัดสภาพห้องเรียนเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย และเปิดช่องทางให้กับผู้เรียนได้กล้าแสดงออกทั้งความเป็นตัวเองและความคิดเห็น

2.4) ชั้นเรียนร่วมกันสร้างข้อตกลงในชั้นเรียน เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักและสร้างความรับผิดชอบในข้อตกลงที่ได้ผู้เรียนมีส่วนในการกำหนดขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้หรือการสนทนาแบบออนไลน์นั้น นอกจากการมีเทคนิคที่จะช่วยให้การสนทนามีประสิทธิภาพแล้ว ต้องมาควบคู่กับประเด็นที่ต้องตระหนักถึง ผู้เรียนยังเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องนึกถึงก่อนออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ศักยภาพ ความสามารถ นอกจากนั้นห้องเรียนออนไลน์ต้องมีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร อบอุน ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยเพื่อให้กล้าที่จะแสดงออก และกล้าที่จะมีปฏิบัตกิจกรรม รวมไปถึงการร่วมสร้างกฎ กติกาในชั้นเรียนที่ผู้เรียนได้มีส่วนออกความเห็น และออกแบบ ควบคู่ไปกับการเลือกสื่อ เอกสารที่เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ เป็นการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพ และการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพโดยกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ได้แก่ โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,743 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพ เป็น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 350 คน ที่ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2559) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 5\%$ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้น จากนั้นทำการสุ่มตามโรงเรียนอย่างเป็นสัดส่วน สุ่ม 20% ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ได้นักเรียนโรงเรียนเทพศิลา 76 คน โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง 65 คน โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 129 คน และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา 80 คน รวมทั้งสิ้น 350 คน

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เทพศิลา	378	76
มัธยมวัดบึงทองหลาง	324	65
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	645	129
นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	396	80
รวม	1,743	350

ที่มา: ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาผลของการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 50 คนที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา และมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ จากนั้นทำการสุ่มจัดกลุ่มด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random assignment) โดยใช้การจับสลาก เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 25 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ
2. กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบประเมิน ๙ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาแบบประเมิน ๙ จากแบบสำรวจการตระหนักรู้ในอาชีพของปริณุต ไชยนิษฐ์ (2555) ซึ่งได้ปรับปรุงและพัฒนามาจากแบบสำรวจการตระหนักรู้ใน

อาชีพที่พัฒนาขึ้นโดย ปีติ วิทย์การ (2537) ที่แปลมาจากแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพของ Currie (1975) โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นการสอบถามระดับความคิดเห็น จำนวน 29 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ 14 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1. องค์ประกอบด้านตนเอง ได้แก่ 1) เพศและสภาพร่างกาย 2) ทักษะคติต่องานอาชีพ 3) ความสนใจ 4) การตระหนักรู้ เห็นคุณค่าของตนเอง 5) ความสามารถของตนเอง 6) ประสบการณ์ชีวิตในอดีต 7) ความถนัดและบุคลิกภาพ 2. องค์ประกอบด้านสังคมและครอบครัว ได้แก่ 1) สังคมและเศรษฐกิจ 2) การศึกษา 3) สิ่งแวดล้อมชุมชนและครอบครัว 4) การเลียนแบบจากบุคคลตัวแบบ และ 3. องค์ประกอบด้านอาชีพ ได้แก่ 1) คุณสมบัติของตนเองสำหรับการทำงาน 2) คุณสมบัติจำเป็นเพื่อความสำเร็จในการทำงาน 3) ข้อกำหนดและความต่างของงานอาชีพ

แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดค่าระดับและให้ความหมายดังนี้

5	หมายถึง	จริงมากที่สุดสำหรับฉัน
4	หมายถึง	จริงมากสำหรับฉัน
3	หมายถึง	จริงปานกลางสำหรับฉัน
2	หมายถึง	จริงน้อยสำหรับฉัน
1	หมายถึง	จริงน้อยที่สุดสำหรับฉัน

แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ มีข้อความของข้อคำถาม 2 รูปแบบคือ ข้อความทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน 2 ลักษณะ ดังตาราง 3

ตาราง 3 เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวกและข้อความทางลบของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

ข้อคำถาม	ระดับคะแนน				
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ทางบวก	5	4	3	2	1
ทางลบ	1	2	3	4	5

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายผลการประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง นักเรียนมีการตระหนักรู้ในอาชีพในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง นักเรียนมีการตระหนักรู้ในอาชีพในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง นักเรียนมีการตระหนักรู้ในอาชีพในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง นักเรียนมีการตระหนักรู้ในอาชีพในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง นักเรียนมีการตระหนักรู้ในอาชีพในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 4 ตัวอย่างแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

ข้อความถาม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
หากข้าพเจ้ามีลักษณะของความพิการบางอย่าง ข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่เป็นปัญหาในการมีงานทำ					
ข้าพเจ้าเชื่อว่าการศึกษา ส่งผลให้ได้งานที่ดี					
ข้าพเจ้าเชื่อว่าความแตกต่างเรื่องเพศ ไม่มีผลต่อการรับเข้าทำงาน					

1.2 จากนั้น ผู้วิจัยตรวจสอบหาคุณภาพแบบประเมิน ฯ ด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจความเหมาะสมของการใช้ภาษา พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 3 คน โดยใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยเกณฑ์คือต้องมากกว่า .05 ($IOC > .05$) จากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลคือมีข้อความที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจำนวน 21 ข้อ จากจำนวนทั้งหมด 29 ข้อ โดยมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (รายละเอียดการพิจารณาตามภาคผนวก ค)

1.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ ที่ผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อตรวจความเหมาะสมด้านภาษา และความเข้าใจรายข้อของข้อความร่วมกับผู้วิจัย ผลจากการทดลองใช้ ผู้วิจัยมีการปรับแก้ข้อความให้สามารถอ่านเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น สำหรับผู้เรียน

1.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพมาตรวจให้คะแนน จากนั้นนำผลคะแนนมาวิเคราะห์เพื่อหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ผลการวิเคราะห์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.39-0.61 จากข้อคำถามจำนวน 21 ข้อ

1.5 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพที่ผ่านเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกมาตรวจหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2. กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยออกแบบชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ระบุนิยามศัพท์เฉพาะ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม เนื้อหาที่ใช้ วิธีการทำกิจกรรม การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

2.2 ผู้วิจัยนำ “กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น” ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ และตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญมีผลพิจารณาว่าทุกกิจกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ผ่านเกณฑ์อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (รายละเอียดการพิจารณาตามภาคผนวก ค)

2.3 ผู้วิจัยนำกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ที่ผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง มาแก้ไขปรับปรุง พัฒนา โดยมีการปรับแก้หัวข้อกิจกรรม ปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับรูปแบบออนไลน์

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการขอรับรองจริยธรรม และได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตามหมายเลขการรับรอง SWUEC/E/G-311/2565 เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามหลักจริยธรรมสากล รวมไปถึงกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบการทดลองที่มีกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนและหลังทำการทดลอง (Pretest-Posttest Control-Group Design) (ชูศรี วงศ์รัตนะ และ องอาจ นัยพัฒน์, 2551) ดังตาราง 5

ตาราง 4 แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนและหลังทำการทดลอง (Pretest-Posttest Control-Group Design)

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง	การทดลอง	หลังการทดลอง
E	O _{1E}	X	O _{2E}
C	O _{1C}	-	O _{2C}

สัญลักษณ์ที่ใช้มีความหมาย ดังนี้

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
X	แทน	การจัดกระทำ
-	แทน	ไม่มีการจัดกระทำ
O ₁	แทน	การวัดผลก่อนการทดลอง
O ₂	แทน	การวัดผลหลังการทดลอง

1.2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย เป็นไปตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 ผู้วิจัยนำเอาแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ผ่านครูแนะแนวประจำการแต่ละโรงเรียน

1.2.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพที่ได้รับข้อมูลแล้ว จากนั้นนำมาข้อมูลที่มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 1

1.2.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากนั้นเก็บคะแนนไว้เป็นการวัดผลก่อนการทดลอง (pretest)

1.2.4 ผู้วิจัยนำกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพไปใช้ทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 5 บทเรียนต่อสัปดาห์ ในวันจันทร์ถึงศุกร์ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ในช่วงเวลา 16.00-16.50 น. รวมทั้งสิ้น 10 บทเรียน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการจัดกระทำ

ตาราง 5 กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ

ครั้งที่	องค์ประกอบ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์
1	-	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและผู้วิจัย และระหว่างผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม 2. เพื่อให้ นักเรียนมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อชี้แจงการเข้าร่วม และกำหนดกฎระเบียบในการดำเนินการกลุ่มแบบออนไลน์
2	ด้านตนเอง	อาชีพกับตนเอง	เพื่อให้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับเพศ สภาพร่างกาย ความสนใจ ความต้องการของตนเอง
3	ด้านอาชีพ	อาชีพ 1	เพื่อให้ นักเรียนรู้จักและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความถนัด ความสามารถของตนเองกับการประกอบอาชีพ
4	ด้านตนเอง และด้านอาชีพ	อาชีพ 2	เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ เห็นความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของอาชีพต่อทั้งตนเอง ครอบครัวและสังคม
5	ด้านตนเอง และด้านอาชีพ	ทัศนคติและคุณค่าของอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของทัศนคติ และการให้คุณค่าในการทำงาน
6	ด้านสังคมและครอบครัวและด้านอาชีพ	การศึกษากับอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของการศึกษาที่มีผลต่อการประกอบอาชีพ
7	ด้านสังคมและครอบครัว และด้านอาชีพ	รอบรู้อาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการรอบรู้ สิ่งแวดล้อมและชุมชน สภาพเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ
8	ด้านสังคมและครอบครัว	ตัวแบบกับอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนสำรวจตนเองเกี่ยวกับตัวแบบในการเลือกประกอบอาชีพ

ตาราง 6 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์
9	ด้านอาชีพ	เตรียมตัวสู่อาชีพ	เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักแนวทางในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ
10	-	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรม สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

1.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองทำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ ภายหลังจากการทดลองเสร็จสิ้น (posttest)

1.2.6 ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองจากคะแนนที่เก็บรวบรวมได้ตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 2.1 และ 2.2

1.2.7 เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพให้นักเรียนกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination)

3. ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการใช้สถิติดังนี้

3.1 การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการตระหนักรู้ในอาชีพของผู้เรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์

3.2 การทดสอบค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการตระหนักรู้ในอาชีพของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามหัวข้อดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติ t
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 ผลการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โดยกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 350 คน ทำแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ จากนั้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพทั้งโดยรวมและรายองค์ประกอบ พบดังตาราง 7

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน (n=350)

การตระหนักรู้ในอาชีพ	ระดับของ		การแปลผล
	การตระหนักรู้ในอาชีพ		
	M	SD	
องค์ประกอบด้านตนเอง	3.81	.50	มาก
องค์ประกอบด้านสังคม และครอบครัว	3.84	.54	มาก
องค์ประกอบด้านอาชีพ	3.98	.63	มาก
โดยรวม	3.88	.48	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบ พบว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยองค์ประกอบด้านอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยด้านสังคมและครอบครัว และด้านตนเองตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์

ในการศึกษาผลการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 25 คน ก่อนและหลังการทดลองจากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent sample) พบผลการวิเคราะห์ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ (n=25)

การตระหนักรู้ในอาชีพ	กลุ่มทดลอง				t	p-value
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง			
	M	SD	M	SD		
องค์ประกอบด้านตนเอง	3.30	.33	4.02	.52	-5.82**	<0.001
องค์ประกอบด้านสังคม และครอบครัว	3.21	.32	4.42	.37	-12.45**	<0.001
องค์ประกอบด้านอาชีพ	3.22	.30	4.61	.37	-14.44**	<0.001
โดยรวม	3.24	.20	4.41	.20	-21.21**	<0.001

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการวิเคราะห์รายองค์ประกอบ พบว่า หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพด้านตนเอง ด้านสังคมและครอบครัว และด้านอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ

เบื้องต้นผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยวิธีการแจกแจงปกติ (Test of normality) โดยใช้สถิติ Shapiro-Wilk test ในการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบผลดังตาราง 9

ตาราง 9 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น ด้วยวิธีการแจกแจงปกติ (Test of normality)

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง		
	M	Sig	การแปลผล
ทดลอง	3.24	.18	แจกแจงปกติ
ควบคุม	3.33	.15	แจกแจงปกติ

จากตาราง 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .18 และ .15 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนการตระหนักรู้ในอาชีพเป็นการแจกแจงแบบโค้งปกติ ไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงของการทดสอบค่าที่

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการตระหนักรู้ในอาชีพ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำมาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent sample) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบดังตาราง 10

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์(n=25) และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ(n=25)

การตระหนักรู้ในอาชีพ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p-value
	M	SD	M	SD		
องค์ประกอบด้านตนเอง	4.02	.52	3.26	.26	6.50**	<0.001
องค์ประกอบด้านสังคม และครอบครัว	4.42	.37	3.38	.38	9.90**	<0.001
องค์ประกอบด้านอาชีพ	4.61	.37	3.28	.44	11.73**	<0.001
โดยรวม	4.41	.20	3.31	.19	17.47**	<0.001

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์มีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการวิเคราะห์รายองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพองค์ประกอบด้านตนเอง ด้านสังคมและครอบครัว และด้านอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการศึกษาผลตามความมุ่งหมายย่อยดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์
 - 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม
2. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 350 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ ผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 3 คน ที่ได้ทำการตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และเพื่อตรวจความเหมาะสมของภาษา มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ที่ 0.39-0.61 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2. กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการแนะแนวอาชีพจำนวน 3 คน ที่ได้ทำการตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ ประเมินคุณภาพกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ได้เป็นกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ ครั้งละ 50 นาที จำนวน 10 ครั้ง โดยมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ ค่าความเชื่อมั่นของของแบบประเมินทั้งฉบับ และใช้สถิติการตรวจสอบค่าที่ในการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบ พบว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยองค์ประกอบด้านอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยด้านสังคมและครอบครัว และด้านตนเองตามลำดับ

2. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการวิเคราะห์รายองค์ประกอบ พบว่า หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพด้านตนเอง ด้านสังคมและครอบครัว และด้านอาชีพ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์มีค่าเฉลี่ย การตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการวิเคราะห์รายองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการ ตระหนักรู้ในอาชีพองค์ประกอบด้านตนเอง ด้านสังคมและครอบครัว และด้านอาชีพสูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลจากการศึกษาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพ ทั้งโดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นนั้นอยู่ในช่วงวัยระยะการสำรวจอาชีพ (Exploration stage) ตามทฤษฎีพัฒนาการของ ซุปเปอร์ (Super, 1975) โดยช่วงวัยนี้จะเริ่มจากความสนใจในการเลือกอาชีพก่อน จากนั้นเมื่อ อายุเพิ่มมากขึ้นจึงจะเห็นภาพของอาชีพชัดเจนขึ้น และจะเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self) ชัดเจนเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ซึ่งตรงกับ เป็นช่วงที่ยังมีความพ้อฝันในด้านอาชีพ แต่จะค่อย ๆ สามารถที่จะพิจารณาเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความตนเองได้มากขึ้น ภายหลังจากได้ทำความเข้าใจตนเอง และได้พบกับโลกของงานในความเป็นจริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับระยะการ เปลี่ยนแปลง (Tentative Period) ตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzburge, 1974) ที่กล่าวว่าระยะนี้บุคคลจะสนใจอาชีพตามองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเอง เช่น ความถนัด ศักยภาพ ความสนใจ และค่านิยมที่สนใจ รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาโดย ลีริพันธ์ สุวรรณ มรรคา, ชญาพิมพ์ อูสาโห, และ ปราวินญา สุวรรณรัฐโชติ (2554) ที่ระบุว่าในการศึกษาที่จัด ให้กับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นมีการให้ความสำคัญมากที่สุดกับการตระหนักรู้ในอาชีพ สอดคล้องกับความร่วมมือของกระทรวงแรงงานและกระทรวงศึกษาธิการให้นักเรียนทุกคนได้รับการแนะแนวอาชีพ รวมถึงสนับสนุนแบบทดสอบเกี่ยวกับอาชีพ การประมวลผล การทดสอบใน ระบบออนไลน์ให้กับนักเรียน สนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและตลาดแรงงานแก่สถานศึกษา ทุกแห่ง (กรมการจัดหางาน, 2559) นอกจากนี้ จากงานของ Lavalley (2006) ที่ได้ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์และการตระหนักรู้ในอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์สูงมีแนวโน้มที่จะมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่สูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับตนเองว่ามีความถนัด ความสนใจ มีศักยภาพ และรู้ว่าตนเองต้องการ

อะไรจากอาชีพในอนาคต นักเรียนเหล่านี้จึงสามารถค้นหาอาชีพที่สอดคล้องกับตนเองได้ง่ายและมีความเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งไปสอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์เดช สกุลดำรงเกียรติ (2558) ที่ทำการศึกษาอัตมโนทัศน์ของนักเรียนวัยรุ่น ค้นพบว่า ในช่วงวัยรุ่นนี้นักเรียนมีอัตมโนทัศน์อยู่ในระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์

จากผลการวิจัยที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมแนะแนวนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้รู้ทำความเข้าใจตนเอง มีทักษะการคิดการตัดสินใจ และทักษะในการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงสามารถที่จะมีเป้าหมาย วางแผนเกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ ตรงกับแนวคิดที่ Parson (1990) กล่าวถึงกระบวนการแนะแนวอาชีพว่าจะช่วยให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจตนเอง ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อจำกัด รวมถึงคุณลักษณะของตนเอง กับการเข้าใจโลกของอาชีพได้ และสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (1957) ที่เสนอว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้นมาจากแรงจูงใจจากแนวคิดความต้องการของตนเอง ซึ่งรวมไปถึงทัศนคติและค่านิยมของตนเองด้วย ดังนั้น การที่บุคคลเข้าใจทัศนคติและค่านิยมของตนเอง จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงการที่ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพให้ ได้มีคุณภาพ สอดคล้องและเป็นไปตามองค์ประกอบทั้ง 3 ของการตระหนักรู้ในอาชีพ ซึ่งในกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ในแต่ละครั้ง ได้แก่ กิจกรรมครั้งที่ 2,4,5 องค์ประกอบด้านตนเอง กิจกรรมครั้งที่ 6,7,8 องค์ประกอบด้านครอบครัว และสังคม และกิจกรรมครั้งที่ 3,4,5,7,9 องค์ประกอบด้านอาชีพ ภายหลังจากจบการทดลองในทุก ๆ ครั้ง ผู้วิจัยมีการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้ากิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนั้น ๆ และอะไรคือสิ่งที่ประทับใจ ผลการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ช่วยให้ตนเองนั้นได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของอาชีพที่มีต่อตนเองและสังคม เห็นภาพของอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น และกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์นั้นเป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้เห็นภาพของโลกกว้างทางอาชีพมากขึ้น เพราะได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย โดยถูกคัดสรรมาว่ามีความน่าเชื่อถือและมีความน่าสนใจ อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพมาพัฒนาตัวแปรทางด้านอาชีพ เช่น พัฒนาวุฒิภาวะด้านอาชีพ (กัญจน์ ภัส เกตุโรจน์, 2559) พัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียน (วชิรวิทย์ มาลาทอง

และ จิตตินันท์ บุญสถิตกุล, 2558) จากงานวิจัยทั้ง 2 งาน พบว่า กิจกรรมแนะแนวอาชีพนั้นสามารถช่วยพัฒนาตัวแปรทางอาชีพให้สูงขึ้นได้ภายหลังจากใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ ในส่วนของการพัฒนากิจกรรมแนะแนวอาชีพให้เป็นรูปแบบออนไลน์นั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่มีส่วนช่วยเพิ่มความสะดวกสบายและง่ายให้กับผู้เรียนที่จะสามารถเลือกสถานที่ เวลาเรียนที่ตนเองสะดวก มีช่องทางที่จะติดต่อกับผู้สอนได้ตลอดเวลา(เจริญ ภูวิจิตร, 2564) สอดคล้องกับการศึกษาของ วสพร นิชรรัตน์, พนิต เข้มทอง, และ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2562) ที่ได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในระหว่างการทำกิจกรรมเป็นที่น่าพึงพอใจ และการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจากการใช้แบบวัดการรับรู้ภายหลังจากทำกิจกรรม พบอีกว่า นักเรียนตอบสนองต่อเรื่องอาชีพมากขึ้น ยังมีผลการศึกษาโดย John et. al., (2016) ที่ได้พัฒนาและทดสอบการใช้โปรแกรมแนะแนวอิเล็กทรอนิกส์กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลพบว่า โปรแกรมแนะแนวอิเล็กทรอนิกส์สามารถพัฒนาผู้เข้าร่วมโปรแกรมให้มีการตระหนักรู้ในตนเองและในอาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในอาชีพระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ

จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ เป็นเพราะนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยนั้นได้เข้าร่วมทั้งกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์และกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนตามปกติซึ่งมีการจัดการสอนขอขยายในด้านอาชีพเท่านั้น ดังนั้น กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่เข้ามาเสริมประสิทธิภาพในการพัฒนาตัวแปรทางด้านอาชีพแก่นักเรียนได้มากขึ้น และนักเรียนยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโลกกว้างทางอาชีพ ได้ทำความเข้าใจอาชีพจากสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียนมากยิ่งขึ้น รวมถึงได้สำรวจตนเองในด้านความสนใจและบุคลิกภาพของตนเองที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ ทำให้มองเห็นโลกกว้าง และความสำคัญของอาชีพและมีการตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มมากขึ้น ตรงกับที่ วัชรีย์ ทรัพย์มี (2523) ได้อธิบายว่า การแนะแนวอาชีพกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเสริมสร้างให้บุคคลมีความสามารถพัฒนาตนเองมีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถที่จะพิจารณาเลือกอาชีพได้ตามความเหมาะสมตาม

บุคลิกภาพของตนเอง และเป้าหมายสูงส่งคือเพื่อพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในด้านอาชีพ รวมไปถึงที่ OECD (2004) ได้บรรยายถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวอาชีพว่าเป็นกิจกรรมและบริการที่มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้บุคคลในทุกช่วงวัย เพื่อให้การศึกษา การพัฒนา และทางเลือกในอาชีพ และสามารถจัดการเรื่องอาชีพของตนเองได้ จากงานวิจัยที่มีผู้ใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพในผลสอบกับวิธีการ หรือเทคนิคต่าง ๆ มาทำการทดลอง กับกลุ่มที่เป็นนักเรียน นักศึกษา เช่น Sisri Wahyuni, A. Muri Yusuf, & Z. Mawardi Efendi (2018) ใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาวุฒิภาวะในการเลือกอาชีพ จากงานวิจัยของ ปิยวรรณ ปริชานุกุล, จิระสุข สุขสวัสดิ์, และ นิรนาท แสนสา (2561) ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมาพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ หรือจากงานวิจัยของ ชีรวิทย์ มาลาทอง และ จิตตินันท์ บุญสถิตกุล (2558) ที่เลือกนำทฤษฎีการเลือกอาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ในงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผลจากการทดลองเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ กลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมการจัดการกิจกรรมแนะแนวมีผลคะแนนสูงกว่า และสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รูปแบบออนไลน์ที่นำมาใช้กับกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่นักเรียนได้เข้าร่วมนั้น ช่วยให้นักเรียนได้เข้าถึงรูปแบบในการทำกิจกรรมในที่แตกต่างกันไปจากเดิม มีการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม ได้มีปฏิสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลายผ่านการทำกิจกรรมในระบบออนไลน์ร่วมกัน ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิผลในการพัฒนาตนเองของนักเรียน และในการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล เนื้อหาการเรียน รวมถึงสามารถทบทวนได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ World Bank (2020) ที่กล่าวถึงการเรียนทางไกลที่เหมาะสมกับสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ ประกอบกับการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้การเรียนรู้ออนไลน์มีได้ผลในทางบวกมากยิ่งขึ้น และจากงานวิจัยของ Pallin (2022) ที่ทำวิจัยการเรียนรู้ออนไลน์ในรูปแบบออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในสวีเดน พบว่า การพัฒนาอาชีพในรูปแบบออนไลน์ทำให้นักเรียนสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งข้อมูล ทรัพยากรในการเรียนรู้ออนไลน์นอกห้องเรียนเพิ่มเติมได้ และมีผลกระทบต่อการเรียนเรื่องกับอาชีพ และการวิจัยของ Lau, Wan, & Tsui (2021) ได้ทดลองการสอนรูปแบบผสมผสานทั้งออนไลน์ และออฟไลน์กับนักศึกษาในหลักสูตรด้านอาชีพ ชั้นปีที่ 1 พบว่า เกิดการพัฒนาด้านบวกในด้านการปรับตัวในด้านอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดข้อมูลดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สำหรับผู้ที่มีความประสงค์นำกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ไปใช้เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพให้กับนักเรียน มีประเด็นต่าง ๆ ที่ควรตระหนักถึง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ผู้สอน หรือผู้นำไปใช้ ควรตรวจสอบความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ก่อนนำกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ไปใช้ เบื้องต้นผู้นำไปใช้ ควรรับเนื้อหาในองค์ประกอบด้านตนเอง เนื่องจากหลังการนำไปใช้ ผู้วิจัยพบว่า การพัฒนาองค์ประกอบด้านตนเองนั้นเป็นองค์ประกอบที่นักเรียนต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ และค่อย ๆ เกิดความเข้าใจ ดังนั้น ผู้สอนควรพิจารณาเพิ่มระยะเวลา เนื้อหา และกิจกรรมให้ได้ทำความเข้าใจตนเองได้ง่าย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนเพื่อศึกษาความคงทนของการตระหนักรู้ในอาชีพ

2.2 ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพแล้ว

บรรณานุกรม

- Cedefop, European Commission, ETF, ILO, OECD, & UNESCO. (2021). Investing in career guidance. Retrieved from https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2021-09/investing_in_career_guidance.pdf
- Currie, L. E. (1975). An Index of Vocational Awareness. *Vocational Guidance Quarterly*, 23(4), 347-353. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/j.2164-585X.1975.tb02188.x>
- Elsa, K., Juntika, N., & Amin, B. (2018). The Development of Career Learning Program with Modeling Technique to Improve Student Career Awareness. *Islamic guidance and counseling journal (Online)*, 1(2), 53-61. Retrieved from <https://doi.org/10.25217/igcj.v1i2.270>
- Fadale, L. M. (1973). An Instrument to Determine Career Awareness. <https://eric.ed.gov/?id=ED082061>
- Gazda, G. M. (1969). Group Counseling: A Developmental Approach. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy*, 3(4), 5-25. Retrieved from <https://cjc-rcc.ucalgary.ca/article/view/60665>
- Gibson, R. L., & Mitchell, M. H. (1995). *Introduction to counseling and guidance* (4th ed.). Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Graton, E. T., & John, P. (2008). *Career Development in the Schools*. United States: Information AGE Publishing Inc.
- Hashish, E. A. A. (2019). The effect of career awareness on perceived career and talent development self-efficacy and career barriers among nursing students. *Journal of Research in Nursing*, 24(3-4), 233-247. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1744987118807259>
- Herr, E. L., & Cramer, S. H. (1988). *Career guidance and counseling through the life span : systematic approaches* (3rd ed.). New York: Harper Collins.
- John, I. E., Udofia, N.-A., Udoh, N. A., & Anagbogu, M. A. (2016). Development of e-career guidance programme for secondary schools in Akwa Ibom State. *Educational*

- Media International*, 53(4), 298-312. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=sso&db=ehh&AN=119571821&site=ehost-live&custid=ns016262>
- Lau, S. S. S., Wan, K., & Tsui, M. (2021). Evaluation of a Blended Career Education Course during the COVID-19 Pandemic on Students' Career Awareness. *Sustainability*, 13(6), 3471.
- Lavallee, D. (2006). Career awareness, career planning, and career transition needs among sports coaches. *Journal of Career Development*, 33(1), 66-79.
- Magnuson, C. S., & Starr, M. F. (2000). How Early Is Too Early to Begin Life Career Planning? The Importance of the Elementary School Years. *Journal of Career Development*, 27(2), 89-101. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/089484530002700203>
- Mahir, I., Kohler, T., Soenarto, S., & Slamet, P. H. (2021). The online model of the Vocational Guidance Management System (VGMS) for vocational high school. *IOP conference series. Materials Science and Engineering*, 1098(5), 52094. Retrieved from <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/1098/5/052094>
- Massey, R. (1974). Career Education: An Introduction. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED092660>
- Matthew N. O. Sadiku, Philip O. Adebo, & Sarhan M. Mus. (2018). ONLINE TEACHING AND LEARNING. *International Journal of Advanced Research in Computer Science and Software Engineering*, 8(2), 73. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/324821090_ONLINE_TEACHING_AND_LEARNING
- McMahon, M., & Watson, M. (2005). Occupational Information: What Children Want to Know. *Journal of Career Development*, 31(4), 239-249. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/089484530503100402>
- Mohd, H. b. (2015). The Effects of Group Guidance Peer Mentoring Module on Grade Performance of Low Academic Achievement Students in a Higher Education Institution. *Journal of Education and Vocational Research*, 6(2).

- OECD. (2004). Career Guidance A Handbook for Policy Makers. Retrieved from <https://www.oecd.org/education/innovation-education/34060761.pdf>
- Pallin, A. (2022). The Interconnection of Online and Offline Spaces in Sweden's Rural Youth Career Learning. *Nordic Journal of Transitions, Careers and Guidance*, 3(1), 53-67.
- Panigrahi, R., Srivastava, P. R., & Sharma, D. (2018). Online learning: Adoption, continuance, and learning outcome—A review of literature. *International Journal of Information Management*, 43, 1-14.
- Paweenawat, S. W., & Vechbanyongratana, J. (2015). Wage Consequences of Rapid Tertiary Education Expansion in a Developing Economy: The Case of Thailand. *The Developing Economies*, 53(3), 218-231. Retrieved from <https://doi.org/10.1111/deve.12078>
- Perry, N., & VanZandt, Z. (2006). *Exploring Future Options: A Career Development Curriculum for Middle School Students*. New York: International Debate Education Association.
- Šapale, S., Iliško, D., & Badjanova, J. (2021). Sustainable Career Guidance During the Pandemic: Building Pathways into a 'New Normal'. *Discourse and Communication for Sustainable Education*, 12(1), 140-150.
- Shofiah, N., Suhendri, S., & Lestari, F. W. (2020). The Effectiveness of Group Guidance with Modeling Techniques to Improve Students Motivation Learning. *Bisma The Journal of Counseling*, 4(1).
- Sisri Wahyuni, A. Muri Yusuf, & Z. Mawardi Efendi. (2018). The Effectiveness of Group Guidance with Modelling in Increasing The Maturity of Career Choice. *International Journal of Research in Counseling and Education*, 1(1), 37-46.
- Sun, A., & Chen, X. (2016). Online Education and Its Effective Practice: A Research Review. *Journal of Information Technology Education: Research*, 15, 157-190. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/310503884_Online_Education_and_Its_Effective_Practice_A_Research_Review

UNESCO. (2020). Distance learning strategies in response to COVID-19 school closures.

Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373305>

Whiston, S. C., & Rose, C. S. (2015). Career counseling process and outcome. *APA handbook of career intervention, Volume 1: Foundations.*, 43-60. APA handbooks in psychology®.

Wise, R., Charnier, I., & Randour, M. (1976). A Conceptual Framework for Career Awareness in Career Decision-Making. *The Counseling Psychologist*, 6, 47-53.

Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/001100007600600309>

World Bank. (2020). The World Bank Education Global Practice Guidance Note on Remote Learning & COVID-19. Retrieved from

<http://documents.worldbank.org/curated/en/531681585957264427/pdf/Guidance-Note-on-Remote-Learning-and-COVID-19.pdf>

กรมการจัดหางาน. (2545). รายงานผลการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมฤทธิ์ผลของการแนะแนวอาชีพอิสระ. สืบค้นจาก

<http://research.mol.go.th/2013/rsdat/prg/eachview.php?okey=PK47035>

กรมการจัดหางาน. (2559). คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน; การบริการแนะแนวอาชีพของกรมการจัดหางาน. สืบค้นจาก

https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/singburi_th/2b86f26db735775ba6e110e24d2ea4a2.pdf

กรมการจัดหางาน. (2563). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ไตรมาส 4 ปี 2563. สืบค้นจาก

https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/lmia_th/3b5145671231c836d5a928d98ad31093.pdf

กัญจน์ภัต เกตุโรจน์. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี). สืบค้นจาก

<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/294547>

คมเพชร ฉัตรศุภกุล, รุ่งแสง อรุณไพโรจน์, กมล รอดคล้าย, วชิร ทรัพย์มี, พิไล แยมงานเหลือ, นาง

ลักษณะ ประเสริฐ, . . . สุภรณ์ แซ่ตระกูล. (2555). ชุดฝึกอบรมแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิตตินันท์ บุญสถิตกรกุล. (2561). ผลของกิจกรรมแนะแนวอาชีพตามแนวคิดโยนิโสมนสิการต่อการรู้คิด
แห่งตนด้านอาชีพและการตัดสินใจด้านอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
Veridian E-Journal, 12(3), 263-278. สืบค้นจาก [https://he02.tci-
thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/165219/149030](https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/165219/149030)
- เจริญ ภูวิจิตร. (2564). การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล. สืบค้นจาก
<http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>
- ชุติมา พงศ์วรินทร์. (2548). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2741380 ปฏิบัติการแนะแนว.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์, และ อองอาจ นัยพัฒน์. (2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์:
แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชิดศักดิ์ ไชรมณีรัตน์. (2563). ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน online. สืบค้นจาก
[http://www.cotmes.net/wp-content/uploads/2020/10/682_Online-teaching-
%E0%B8%A3%E0%B8%A8.%E0%B8%94%E0%B8%A3.%E0%B8%99%E0%B8%9E.%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%A8%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B9%8C-
%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%99%E0%B9%8C.pdf](http://www.cotmes.net/wp-content/uploads/2020/10/682_Online-teaching-%E0%B8%A3%E0%B8%A8.%E0%B8%94%E0%B8%A3.%E0%B8%99%E0%B8%9E.%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%A8%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B9%8C-%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%99%E0%B9%8C.pdf)
- ณรงค์เดช สกุลดำรงเกียรติ. (2558). การพัฒนาอัตมโนทัศน์ของนักเรียนวัยรุ่นด้วยการให้คำปรึกษา
แบบกลุ่ม. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัชชา หล้าแสงกุล. (2547). ผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการตระหนักรู้ในอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก
<http://digital.lib.ru.ac.th/m/b11437005/NatcharLumsaengkul.pdf>
- นรินาถ แสนสา. (2557). กิจกรรมและเครื่องมือแนะแนวเพื่อสำรวจความสนใจในอาชีพ. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ. (2561, พฤษภาคม-สิงหาคม). สมรรถนะและบทบาทผู้สอนออนไลน์:
การแสดงผลและสนับสนุนผู้เรียน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(2), 245-256. สืบค้นจาก [https://so02.tci-
thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/137155](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/137155)

- ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ. (2563). การประยุกต์ใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อจัดการเรียนออนไลน์แบบต่างเวลา (Asynchronous Learning) และเทคนิคการประเมินผลงาน. สืบค้นจาก <http://irid2.bu.ac.th/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%81%E0%B8%95%E0%B9%8C%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%A1/>
- ปริญุต ไชยนิษฐ์. (2555). การส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพด้วยพอดคาสต์ที่ใช้กลยุทธ์เมตาคอกนิชันสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความบกพร่องทางการเห็น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/45241>
- ปิติ วิทยการ. (2537). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ต่อการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/32481>
- ปิยวรรณ ปรีชานุกูล, จิระสุข สุขสวัสดิ์, และ นิรนาท แสนสา. (2561). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยา จังหวัดลพบุรี. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1), 308-319. สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/sueduresearchjournal/article/view/70219>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 116 ตอนที่ 75ก, น. 1-23).
- เวียม ศรีทอง. (2559). การออกแบบกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการพัฒนาทักษะสำหรับผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วชิรวิทย์ มาลาทอง, และ จิตตินันท์ บุญสถิรกุล. (2558). ผลของกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา. *Veridian E-Journal*, 8(1), 1108-1119. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/25836>
- วสพร นิษรัตน์, พนิด เข็มทอง, และ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล. (2562). กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความตระหนักในด้านอาชีพของนักเรียนระดับประถมศึกษา.

- วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี, 13(2), 58-67. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/trujournal/article/view/192692>
- วัชรวิทย์ ทรัพย์มี. (2523). การแนะนำอาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญบุญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์, และ จรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 : วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม, 14(34), 285-298.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และ ดิเรก ศรีสุขโข. (2559). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2564). คู่มือการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนแบบออนไลน์. สืบค้นจาก <https://lic.chula.ac.th/?p=6025>
- สมคิด กอมณี. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). รูปแบบการแนะนำอาชีพสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 17(2), 106-122. สืบค้นจาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/8533/7478>
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559a). การแนะแนวแบบมุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559b). บริการแนะแนวและเครื่องมือทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559c). ระบบการแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). สพฐ. แจงกรณีเรียนออนไลน์ เน้นเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับนักเรียน. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/archives/461482>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, และ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน. สืบค้นจาก

<http://www.guidestudent.obec.go.th/?p=348>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, ชญาพิมพ์ อูสาโห, และ ปราวินยา สุวรรณณัฐโชติ. (2554). ข้อเสนอทางเลือกเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, ชญาพิมพ์ อูสาโห, และ ปราวินยา สุวรรณณัฐโชติ. (2563). แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 10(2). สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSocSci/article/view/243281>

สุนารี จุลพันธ์, และ มฤชฎี แก้วจินดา. (2558). การใช้โปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 3(1), 141-150. สืบค้นจาก <http://ph02.tci-thaijo.org/index.php/jtermutt/article/view/182832>

อาทิตยา ไสยพร. (2564). Covid ยังอยู่...สอนแบบกลับด้านดูใหม่. สืบค้นจาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/533>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

1. อาจารย์ ดร.สิทธิพร ความานนท์	อาจารย์ประจำสถาบันพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.อสมมา คัมภีรานนท์	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์
เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์	<p>อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p>
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี	<p>อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p>
3. อาจารย์ ดร.อสม่า คัมภีรานนท์	<p>อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p>

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
และใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

MF-04-version-2.0
วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือรับรองกิจกรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและไปยื่นขอ

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 311/2565E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นาย เจตนิพัทธ์ โกวิทเทวารังค์

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาพบ

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 สิงหาคม 2565
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 สิงหาคม 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 สิงหาคม 2565
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 สิงหาคม 2565

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมเจริญกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุวิทย์ ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-311/2565

วันที่ให้การรับรอง : 05/08/2565

วันหมดอายุรับรอง : 05/08/2566

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412
 ที่ อว 8718.1/2062 วันที่ 15 สิงหาคม 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน อาจารย์ ดร.สิทธิพร ครามานนท์

เนื่องด้วย นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมีอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล และรองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 081 750 3039

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร.เอกชัย อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412
 ที่ อว 8718.1/2062 วันที่ 15 สิงหาคม 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

เนื่องด้วย นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมีอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล และรองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 081 750 3039

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

พัชร์ชญา อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412
 ที่ อว 8718.1/2062 วันที่ 15 สิงหาคม 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน อาจารย์ ดร.อสมมา คัมภีรานนท์

เนื่องด้วย นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมีอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล และรองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 081 750 3039

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทาววงศ์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1415

วันที่ 29 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทววงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี อาจารย์ ดร.อสมา คัมภีรานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจกิจกรรมแนะแนว ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 081 750 3039

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทววงศ์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ
2. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

ข้อคำถาม	คะแนนความ			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	คิดเห็นของ					
	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					
1	2	3				
1. ฉันเชื่อว่าความแตกต่างเรื่องเพศไม่มีผลต่อการรับคนเข้าทำงานในทุกอาชีพ	-1	1	0	0.33	ตัดทิ้ง	
2. ฉันเชื่อว่าการทำงานได้อย่างชำนาญไม่ต้องผ่านการฝึกอบรม	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
3. ฉันเชื่อว่าการรับฟังข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ไม่ทำให้ฉันเรียนรู้เรื่องงานได้	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	ตัดข้อความ "ในอาชีพต่าง ๆ"
4. ฉันเชื่อว่าความแตกต่างด้านสภาพร่างกายมีผลน้อยต่อการเข้าทำงานในอาชีพต่าง ๆ	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
5. ฉันเชื่อว่าการมีงานที่ดีทำไม่ช่วยให้การใช้ชีวิตในสังคมของฉันดีขึ้น	-1	0	1	0.33	ตัดทิ้ง	
6. ฉันเชื่อว่าความสมบูรณ์ของร่างกายไม่มีผลต่อการวางแผนอาชีพในอนาคต	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
7. ฉันเชื่อว่าหน้าตาามีผลต่อการรับคนเข้าทำงาน	-1	1	0	0.33	ตัดทิ้ง	
8. ฉันเชื่อว่าแต่ละคนมีความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ทำให้ได้ทำงานที่ไม่เหมือนกันด้วย	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	1	2	3			
	9. ฉันเชื่อว่าคนที่ตั้งใจทำงาน จะมีโอกาสได้งานที่ดีมากขึ้น	-1	1			
10. ฉันเชื่อว่าครูสามารถให้ ความรู้เรื่องงานอาชีพต่าง ๆ ได้	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
11. ฉันเชื่อว่าการศึกษาใน ระดับที่สูงกว่า ไม่มีผลต่อการ หางานที่ดี	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
12. ฉันเชื่อว่าการศึกษาช่วยให้ ฉันค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับ ฉันได้	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	
13. ฉันเชื่อว่าในการเลือก ประกอบอาชีพ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรเป็นผู้ตัดสินใจว่า อาชีพใดเหมาะสมกับฉัน	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	เพิ่มคำว่า “ช่วย” หน้า คำว่า “ตัดสินใจ”
14. ฉันเชื่อว่าครอบครัว สามารถช่วยฉันตัดสินใจเลือก อาชีพได้	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	
15. ฉันเชื่อว่าการมีงานที่ดีทำ ช่วยให้ฉันมีส่วนร่วมในชุมชน ได้มากขึ้น	-1	1	0	0.33	ตัดทิ้ง	
16. ฉันเชื่อว่าการทราบความ เป็นไปได้ในชุมชน สังคม จะ ช่วยให้ฉันสามารถหางานที่ดีได้	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	ปรับเป็น “การรู้จัก ชุมชน สังคมที่ฉัน อาศัย จะช่วยให้ฉัน สามารถหางานที่ เหมาะสมได้”

ตาราง (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนความ			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	คิดเห็นของ					
	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					
1	2	3				
17. ฉันเชื่อว่าจังหวัดของฉัน มี งานหลากหลายที่ฉันสามารถ เลือกทำได้	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	
18. ฉันเชื่อว่าแม้สภาพสังคม เปลี่ยนแปลงไป ก็ไม่มีผลต่อ การประกอบอาชีพ	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
19. ฉันเชื่อว่าการมีงานที่ดีทำ ไม่ช่วยให้การดำเนินชีวิตใน สังคมของฉันดีขึ้น	0	0	1	0.33	ตัดทิ้ง	
20. ฉันเชื่อว่าการได้รู้ว่าจะ ต่าง ๆ ต้องการคนที่มีคุณสมบัติ อย่างไรบ้าง ช่วยให้ฉันได้งานที่ เหมาะสมกับตัวเอง	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	
21. ฉันเชื่อว่าคุณแตกต่าง ของงานแต่ละอาชีพเป็นสิ่งที่ ต้องพิจารณาในการตัดสินใจ เลือกงานทำ	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	ตัดคำว่า "ทำ"
22. ฉันเชื่อว่าจะงานที่แตกต่างกัน ย่อมต้องการคนทำงานที่มี คุณสมบัติที่แตกต่างกันด้วย	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนความ			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	คิดเห็นของ					
	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					
1	2	3				
23. ฉันเชื่อว่าเพศนี้มีผลต่อการ ประสบความสำเร็จในการ ทำงาน	0	0	1	0.33	ตัดทิ้ง	ตรวจสอบความ คล้ายคลึงกับ องค์ประกอบข้อที่ 1 และตัดคำว่า "มี" ที่ซ้ำ ออก
24. ฉันเชื่อว่าการศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติม แม้จะมีงานทำ อยู่แล้ว จะช่วยให้ฉันมี ความก้าวหน้าในงานได้มากขึ้น	1	1	1	1	คัดเลือกไว้	
25. ฉันเชื่อว่าการมีความรู้ พิเศษหลายอย่าง จะช่วยให้ฉัน สามารถหางานที่ดีได้	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	ตัดคำว่า "พิเศษ หลาย" ปรับเป็น "หลากหลาย"
26. ฉันเชื่อว่าความแตกต่าง ทางสภาพร่างกายมีผลต่อการ รับเข้าทำงาน	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	
27. ฉันเชื่อว่างานที่ดีควร กำหนดเวลาในการทำงานที่ ชัดเจน	-1	0	1	0.33	ตัดทิ้ง	
28. ฉันเชื่อว่าประสบการณ์ของ คนทำงานในอาชีพต่าง ๆ ช่วย ให้ฉันสามารถวางแผนอาชีพใน อนาคตได้	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	1	2	3			
	29. ฉันเชื่อว่าการทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จในแต่ละอาชีพ ไม่ส่งผลต่อการวางแผนอนาคตของฉัน	0	1			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. พิจารณาการขึ้นต้น “ฉันเชื่อว่า...”
2. พิจารณาภาษาให้เหมาะกับวุฒิภาวะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้าง
การตระหนักรู้ในอาชีพ

ครั้งที่	กิจกรรมแนะแนว	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3			
		1	เรื่อง ปฐมนิเทศ				
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	เพิ่มวัตถุประสงค์ เพื่อชี้ แจงการเข้าร่วม กิจกรรม และกำหนด กฎระเบียบในการ ดำเนินการกลุ่มแบบ ออนไลน์
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	
2	เรื่อง อาชีพกับตนเอง						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	เพิ่มเทคนิค think-pair- share และปรับรูปแบบ ของแบบฝึกหัด
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรมแนะแนว	คะแนนความ			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		คิดเห็นของ					
		ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					
1	2	3					
3	เรื่อง อาชีพ 1						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นดำเนินกิจกรรม	1	1	0	0.67	ผ่าน	
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	0	0.67	ผ่าน	
4	เรื่อง อาชีพ 2						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	ปรับการเขียนใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น
	- ขั้นดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	
5	เรื่อง ทักษะคิดและคุณค่าของอาชีพ						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรมแนะแนว	คะแนนความ			IOC	ผลการพิจารณา	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		คิดเห็นของ					
		ผู้ทรงคุณวุฒิ					
คนที่							
		1	2	3			
6	เรื่อง การศึกษาและอาชีพ						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	ปรับแบบฝึกหัดให้ทำแล้วรู้สึกสบายใจในการตอบคำถามมากขึ้น
	- สรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	
7	เรื่อง รอบรู้อาชีพ						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	1	1	0	0.67	ผ่าน	
	- ดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	- สรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	
8	เรื่อง ตัวแบบกับอาชีพ						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	ปรับจากกิจกรรมจากการถามคำถาม เป็นการให้ทายบุคคลที่เป็นแบบอย่างในสังคม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรมแนะแนว	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3			
	เรื่อง ตัวแบบกับอาชีพ (ต่อ)						
	- ขั้นดำเนินการกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	
9	เรื่อง เตรียมตัวสู่อาชีพ						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นดำเนินการกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	- ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	
10	เรื่อง เตรียมตัวสู่อาชีพ						
	วัตถุประสงค์	1	1	1	1	ผ่าน	
	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ผ่าน	
	กิจกรรมการเรียนรู้						
	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	ขั้นดำเนินการกิจกรรม	1	1	1	1	ผ่าน	
	ขั้นสรุปบทเรียน	1	1	1	1	ผ่าน	
	การประเมินผล	1	1	1	1	ผ่าน	

ภาคผนวก ง
คำอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

ตาราง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ		
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการคัดเลือก
1	0.41	คัดเลือกไว้
2	0.45	คัดเลือกไว้
3	0.45	คัดเลือกไว้
4	0.55	คัดเลือกไว้
5	0.43	คัดเลือกไว้
6	0.40	คัดเลือกไว้
7	0.54	คัดเลือกไว้
8	0.51	คัดเลือกไว้
9	0.54	คัดเลือกไว้
10	0.52	คัดเลือกไว้
11	0.46	คัดเลือกไว้
12	0.61	คัดเลือกไว้
13	0.60	คัดเลือกไว้
14	0.55	คัดเลือกไว้
15	0.57	คัดเลือกไว้
16	0.46	คัดเลือกไว้
17	0.57	คัดเลือกไว้
18	0.51	คัดเลือกไว้
19	0.48	คัดเลือกไว้
20	0.52	คัดเลือกไว้
21	0.52	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.89

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินการตระหนักรู้ในอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ ○ ชาย
 ○ หญิง

ตอนที่ 2 การตระหนักรู้ในอาชีพ

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	จริงมากที่สุด สำหรับฉัน	จริงมาก สำหรับฉัน	จริงปาน กลาง สำหรับฉัน	จริงน้อย สำหรับฉัน	จริงน้อย ที่สุด สำหรับฉัน
องค์ประกอบด้านตนเอง					
1. การทำงานได้อย่างชำนาญ ไม่ต้องผ่านการฝึกอบรม					
2. การรับฟังข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ไม่ทำให้ฉันเรียนรู้เรื่องงานได้					
3. ความแตกต่างด้านสภาพร่างกายมีผลน้อยต่อการเข้าทำงานในอาชีพต่าง ๆ					
4. ความสมบูรณ์ของร่างกายไม่มีผลต่อการวางแผนอาชีพในอนาคต					
5. แต่ละคนมีความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ทำให้ได้ทำงานที่ไม่เหมือนกันด้วย					
6. ความแตกต่างเรื่องเพศไม่มีผลต่อการรับคนเข้าทำงานในทุกอาชีพ					
องค์ประกอบด้านครอบครัว และสังคม					
7. ครูสามารถให้ความรู้เรื่องงานอาชีพต่าง ๆ ได้					
8. การศึกษาในระดับที่สูงกว่า ไม่มีผลต่อการหางานที่ดี					

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	จริงมากที่สุด สำหรับฉัน	จริงมาก สำหรับฉัน	จริงปาน กลาง สำหรับฉัน	จริงน้อย สำหรับฉัน	จริงน้อย ที่สุด สำหรับฉัน
9. การศึกษาช่วยให้ฉันค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับตัวของฉันได้					
10. ในการเลือกประกอบอาชีพ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรเป็นผู้ช่วยตัดสินใจว่าอาชีพใดเหมาะสมกับฉัน					
11. ครอบครัวสามารถช่วยฉันตัดสินใจเลือกอาชีพได้					
12. การรู้จักชุมชน สังคมที่ฉันอาศัย จะช่วยให้ฉันสามารถหางานที่เหมาะสมได้					
13. จังหวัดของฉัน มีงานหลากหลายที่ฉันสามารถเลือกทำได้					
องค์ประกอบด้านอาชีพ					
14. การได้รู้ว่าจะงานต่าง ๆ ต้องการคนที่มีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง ช่วยให้ฉันได้งานที่เหมาะสมกับตัวเอง					
15. ความแตกต่างของงานแต่ละอาชีพเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ					
16. งานที่แตกต่างกันย่อมต้องการคนทำงานที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันด้วย					
17. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม แม้จะมีงานทำอยู่แล้ว จะช่วยให้ฉันมีความก้าวหน้าในงานได้มากขึ้น					
18. การมีความรู้พิเศษที่หลากหลาย จะช่วยให้ฉันสามารถหางานที่ดีได้					
19. ความแตกต่างทางสภาพร่างกาย มีผลต่อการรับเข้าทำงาน					

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	จริงมากที่สุด สำหรับฉัน	จริงมาก สำหรับฉัน	จริงปาน กลาง สำหรับฉัน	จริงน้อย สำหรับฉัน	จริงน้อย ที่สุด สำหรับฉัน
20. ประสบการณ์ของคนทำงานใน อาชีพต่าง ๆ ช่วยให้ฉันสามารถ วางแผนอาชีพในอนาคตได้					
21. การทราบ ข้อมูล เกี่ยวกับ ความสำเร็จในแต่ละอาชีพ ไม่ส่งผล ต่อการวางแผนอนาคตของฉัน					

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ครั้งที่ 3 รูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet

เรื่อง อาชีพ 1

ระยะเวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความถนัด ความสามารถของตนเองกับการประกอบอาชีพ

แนวคิดสำคัญ

ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg) กล่าวว่า ในระยะทดลองเลือกอาชีพ (Tentative Period) เกิดขึ้นในช่วงเด็กและวัยรุ่น ซึ่งสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะอยู่ในขั้นความสามารถ (Capacity Stage) อายุประมาณ 13-15 ปี เป็นช่วงที่จะให้ความสนใจต่ออาชีพที่ได้พบเจอ และมีการพิจารณาความสามารถของตนเองกับอาชีพด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet
2. ผู้วิจัยชวนนักเรียนทบทวนถึงกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยอธิบายแนวคิดของบุคลิกภาพและอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg)
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะบุคลิกภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานประเภทต่างๆ
3. ผู้วิจัยอธิบายว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพเช่น Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) สามารถช่วยให้บุคคลระบุบุคลิกภาพของตนเองและความสัมพันธ์กับอาชีพต่างๆ ได้อย่างไร
4. ผู้วิจัยแสดงตัวอย่างงานต่างๆ และอภิปรายว่าลักษณะบุคลิกภาพใดที่เหมาะสมกับงานแต่ละงาน และกระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของตนเองและแนวทางที่สอดคล้องกับงานประเภทต่างๆ
5. ให้นักเรียนระบุประเภทงานต่างๆ และลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับแต่ละงาน

ขั้นสรุปบทเรียน

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ และความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม
2. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม และแจ้งนัดหมายนักเรียนถึงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ทราบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม รวมถึงการตอบคำถามของนักเรียน
2. ตรวจสอบจากการทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเช่น Myers-Briggs Type Indicator (MBTI)

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ครั้งที่ 5 รูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet

เรื่อง ทักษะชีวิตและคุณค่าของอาชีพ

ระยะเวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของทัศนคติ และการให้คุณค่าในการประกอบอาชีพ

แนวคิดสำคัญ

ทฤษฎีของ Super เสนอว่าการพัฒนาอาชีพของบุคคลได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของตนเอง บทบาทชีวิต และช่วงชีวิต เช่นเดียวกับ ค่านิยม ความสนใจ และความสามารถส่วนบุคคล (Super, 1957) Super เสนอแนะว่าการเลือกอาชีพของแต่ละคนมีแรงจูงใจจากความต้องการแสดงแนวคิดของตนเอง ซึ่งรวมถึงทัศนคติและค่านิยมของตนด้วย ดังนั้น การเข้าใจทัศนคติและค่านิยมของคน ๆ หนึ่งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจด้านอาชีพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Super, 1957)

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet
2. ผู้วิจัยถามนักเรียนถึงความหมายของ “ทัศนคติ” และ “คุณค่า” โดยแลกเปลี่ยนกันผ่านกระดานออนไลน์ (Padlet) และให้ทุกคนร่วมกันอภิปรายความเหมือนและความต่างระหว่างทั้ง 2 คำ
3. ผู้วิจัยอธิบายความหมายให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญในบริบทของอาชีพ และความสำคัญต่อการทำงาน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแจกแบบฝึกหัดการสำรวจทัศนคติในการทำงานให้นักเรียน และให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และระบุทัศนคติที่แสดงออกโดยบุคคลในแต่ละสถานการณ์
2. เมื่อเสร็จแล้ว ให้นักเรียนแบ่งปันคำตอบกับชั้นเรียนและอภิปรายว่าทัศนคติแต่ละอย่างส่งผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจในอาชีพอย่างไร
3. กระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนทัศนคติของตนเองต่องาน โดยให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์การทำงานหรืออาชีพที่สนใจ รวมไปถึงทัศนคติต่ออาชีพนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไรบ้าง

4. ผู้วิจัยอธิบายถึง การมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ คือ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และการมีความพร้อมในการทำงานในอนาคต ซึ่งเราทุกคนสามารถที่จะพัฒนาทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพโดยการทำความเข้าใจตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการจัดอันดับคุณค่าให้นักเรียน และให้นักเรียนจัดลำดับคุณค่าที่ระบุไว้ตามลำดับความสำคัญ (1 คือสำคัญที่สุด) ใช้แบบสอบถามออนไลน์

6. เมื่อเสร็จแล้ว ให้นักเรียนแชร์ค่านิยมสามอันดับแรกกับชั้นเรียนและอธิบายว่าเหตุใดจึงเลือกสิ่งนี้

7. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าค่านิยมส่วนบุคคลส่งผลต่อการเลือกอาชีพและความพึงพอใจอย่างไร

ขั้นสรุปบทเรียน

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ และความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

2. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม และแจ้งนัดหมายนักเรียนถึงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ทราบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม รวมถึงการตอบคำถามของนักเรียน
2. ตรวจสอบจากการทำชิ้นงาน
 - 2.1 แบบฝึกหัด สัมรวจทัศนคติในการทำงาน
 - 2.2 แบบฝึกหัด การจัดอันดับคุณค่า

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ ครั้งที่ 6 รูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet

เรื่อง การศึกษากับอาชีพ

ระยะเวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของการศึกษาที่มีผลต่อการประกอบอาชีพ

แนวคิดสำคัญ

การศึกษามีผลกระทบอย่างมากต่อโอกาสในการทำงาน เนื่องจากทำให้บุคคลมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่ต้องการ การวิจัยแสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาที่สูงขึ้นนั้นสัมพันธ์กับโอกาสในการทำงานและเงินเดือนที่สูงขึ้น (Baum & Payea, 2013) นอกจากนี้ ประเภทของการศึกษาที่เรียน เช่น การฝึกอบรมด้านเทคนิคหรือวิชาชีพ เทียบกับการศึกษาระดับวิทยาลัยสี่ปี อาจส่งผลกระทบต่อโอกาสทางอาชีพในสาขาเฉพาะ (Kena et al., 2016) โดยรวมแล้ว การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสำเร็จในอาชีพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet

2. ผู้วิจัยถามนักเรียนขอให้นักเรียนแบ่งปันวิชาเรียนที่ชอบและไม่ถึงชอบเรียน เขียน

คำตอบลงบนกระดานออนไลน์ (Padlet)

3. ผู้วิจัยอธิบายว่าการศึกษารับรากฐานของความสำเร็จในอาชีพ และวิชาต่างๆ สามารถเปิดเส้นทางอาชีพที่แตกต่างกันได้

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแสดงอินโฟกราฟิกที่อธิบายว่าการศึกษาส่งผลต่อโอกาสในการทำงานอย่างไร อภิปรายประเด็นสำคัญกับชั้นเรียน โดยใช้ตัวอย่างอาชีพต่าง ๆ ที่ต้องใช้ระดับและประเภทการศึกษาที่แตกต่างกัน

2. ผู้วิจัยถามคำถามนักเรียน โดยให้นักเรียนใช้เวลาตอบคำถามในโปรแกรม Google Doc ประมาณ 30 นาที จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การศึกษาคืออะไร? ทำไมการศึกษาจึงสำคัญ?

เลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งต่อไปนี้: พยาบาล โปรแกรมเมอร์คอมพิวเตอร์ เซฟ สถาปนิก หรือครู การศึกษาประเภทใดที่จำเป็นสำหรับอาชีพนี้?

นักเรียนชอบวิชาอะไรในโรงเรียน? วิชานี้จะนำไปสู่ออาชีพได้อย่างไร?

จะทำอะไรเพื่อให้แน่ใจว่าตนเองจะอยู่ในเส้นทางการศึกษาที่ถูกต้องเพื่อไปถึงอาชีพที่

ต้องการ

ขั้นสรุปบทเรียน

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ และความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม และผู้วิจัยเน้นความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการศึกษาที่สอดคล้องกับเส้นทางอาชีพที่ตนต้องการ

2. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม และแจ้งนัดหมายนักเรียนถึงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ทราบ

การประเมินผล

- สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม รวมถึงการตอบคำถามของนักเรียน
- ตรวจสอบจากการทำแบบฝึกหัด การศึกษากับอาชีพ

สามารถติดต่อผู้วิจัยเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์ได้ที่เมล

chetniphat.kwt@g.swu.ac.th

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายเจตนิพัทธ์ โกวิทเทวารวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	15 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	ศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา การแนะแนว และการศึกษาพิเศษ จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	345/185 ถนนพระรามเก้า แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

